

POD ZNAKIEM

T. S. H.

Z DZIAŁALNOŚCI
TOWARZYSTW SZKOŁY HANDLOWEJ
W MAŁOPOLSCE.

LWÓW.
NAKŁADEM TOWARZYSTWA SZKOŁY HANDLOWEJ WE LWOWIE.
1929.

1874

J. S. H.

1874

TO THE HONORABLE MEMBERS OF THE HOUSE OF REPRESENTATIVES

IN SENATE

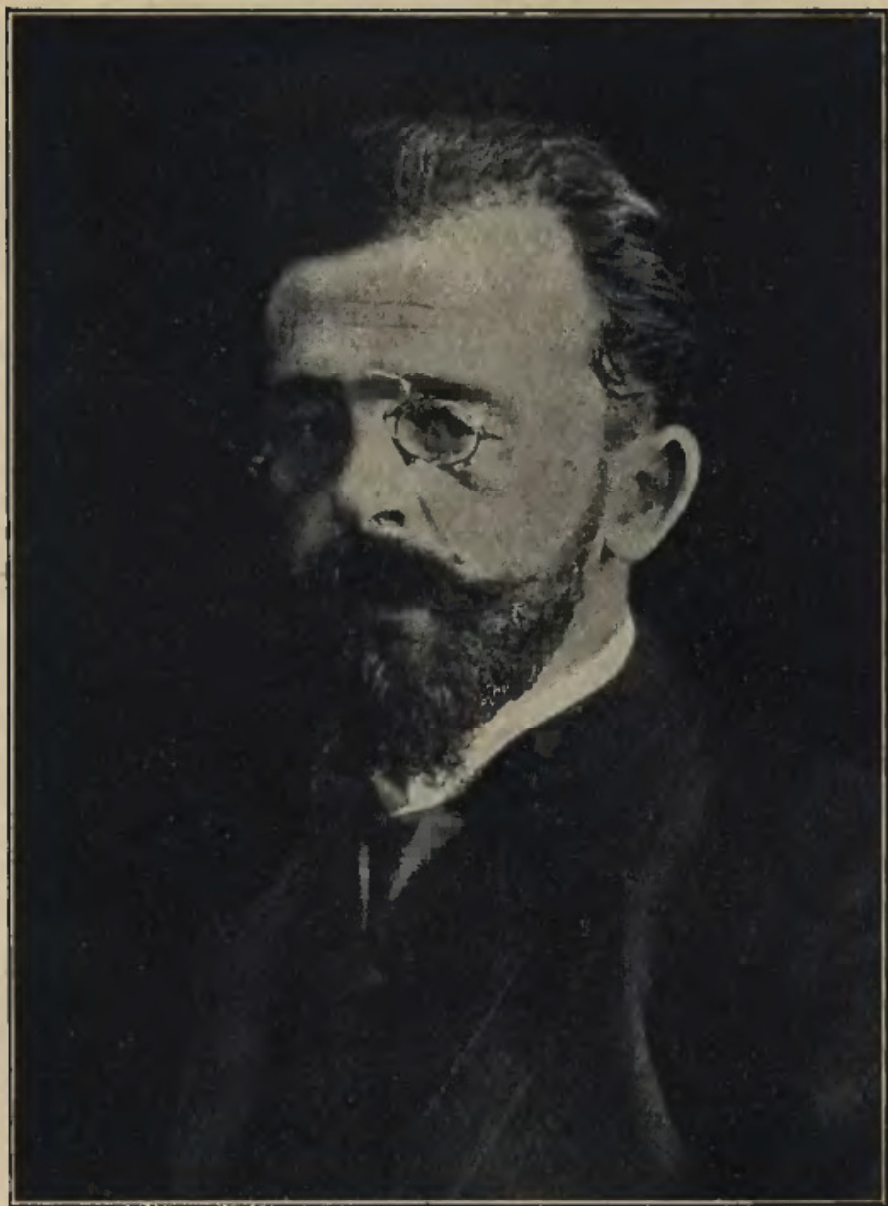
1874

PRINTED BY THE SENATE PRINTING OFFICE

1874

Nr. inv. 1419

Biblioteka Tow. Przyj. Nauk w Przemysku

DR. ERNEST ADAM

SENATOR RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,
ZAŁOŻYCIEL, PIERWSZY PREZES I HONOROWY CZŁONEK
TOWARZYSTWA SZKOŁY HANDLOWEJ,
PREZES ZARZĄDU GŁÓWNEGO TOWARZYSTWA SZKOŁY LUDOWEJ.

* 29. 11. 1868 — † 22. 11. 1926.

TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK
w Przemysłu

TOWARZYSTWO
SZKOŁY HANDLOWEJ
WE LWOWIE.

ROK ZAŁOŻENIA 1908.

Gmach Tow. Szkoły Handlowej we Lwowie,
przy ul. Franciszkańskiej 9.

SPRAWOZDANIE ZA ROK 1928.

TŁOCZONO W DRUKARNI UNIWERSYTECKIEJ, LWÓW, UL. PIEKARSKA 3

TOWARZYSTWO SZKOŁY HANDLOWEJ WE LWOWIE.

Dnia 14-go stycznia 1908 r. odbyło się w salach Stowarzyszenia kupców i młodzieży handlowej we Lwowie Konstytuujące Walne Zgromadzenie inicjatorów i zaproszonych przedstawicieli kupiectwa, na którym ostatecznie zrealizowano myśl powołania do życia „Towarzystwa Szkoły Handlowej”. I odtąd przez okres 21 lat instytucja ta stara się wiernie służyć idei, która przyświecała jej twórcom i przez 21 lat nieprzerwanie rozwija działalność swoją, poświęconą krzewieniu oświaty i polskiej kultury handlowej.

Nie mogły oczywiście początki tej pracy być łatwe i wypadło niejednokrotnie łamać się z wielkimi trudnościami, bo był to wówczas u nas ledwo świt należytego rozumienia ważności szkolnictwa zawodowego, — zwalczać trzeba było obojętność i opór, przeciwstawiać się hegemonji szkół ogólnokształcących i stwarzać dopiero dla nauki handlowej nowe typy szkół i kursów. Ale pracy tej nie brakło powodzenia. Myśl zdrowa, zwolna coraz większy zdobywała sobie posłuch, uczciwe usiłowania musiały znaleźć poparcie, a Towarzystwo Szkoły Handlowej mimo ciężkich prób i bardzo ciężkich przejść wojennych ostało się i wkroczyło na drogę rzetelnego rozwoju, którą już dziś iść może spokojnie.

Przedkładając obecnie społeczeństwu 21-wsze sprawozdanie z działalności Towarzystwa, ograniczamy się w tej części sprawozdania tylko do szczegółów natury ogólnej. Stwierdzamy więc, że rok sprawozdawczy był rokiem wyteźonej pracy, której rezultaty, — sądzymy, że wolno nam to powiedzieć, — uważać należy za pomyślne. Bo nie zboczyło Towarzystwo ani na krok ze swojej drogi, nie obniżyło swoich zamierzeń, a nawet w niejednym kierunku zdołało rozszerzyć zakres i podnieść poziom swej działalności. Przybyły więc zasoby szkolne, wzmogła się bardzo poważnie frekwencja, przewyższając nawet maksymalny stan przedwojenny, a wzrastające z roku na rok sumy przychodów i rozchodów corocznych zamknięć rachunkowych są dowodem, że rośnie zasięg Towarzystwa i rozszerzają się ramy jego użyteczności.

Kilka szczegółów dla ilustracji: Frekwencję szkoły w ostatnim pięcioleciu określają cyfry 148, 162, 178, 202 i 305 w roku 1928/9, — wydatki, znajdujące pokrycie w przychodzie,

wzrastały w tym czasie z zł. 42.019·88 na zł. 51.758·73, zł. 56.422·24, zł. 64.571·06 i dosięgły w r. 1928. kwoty zł. 86.067·59. Na uzupełnienie pomocy naukowych wydano w r. 1928. zł. 10.701·81 (w r. 1927. zł. 4.460·13), na urządzenie wewnętrzne lokali szkolnych zł. 3.269·20 (w r. 1927. zł. 1.273·75) — powiększono bibliotekę, zbiory naukowe, dział maszyn, — nabyto pięciolampowy aparat radiowy, nowy aparat projekcyjny itd. Znajdzie się o tem szczegółowa relacja w dalszej części niniejszego sprawozdania i znajdzie się tam także dowód, że dba Szkoła wydatnie o umysłowy i fizyczny rozwój powierzonej jej młodzieży i o kształtowanie jej charakteru. Świętowanie rocznic narodowych, wieczorki, poranki, odczyty, pogadanki, wycieczki, kółka doksztalcające, należyty dobór widowisk teatralnych i kinowych, chór szkolny, zespoły muzyczne, kramy szkolne, szkolna kasa oszczędności, a nadto stała opieka sanitarno-higieniczna, hufce szkolne P. W. — oto środki, któremi bardzo gorliwie, bardzo skutecznie i bardzo umiejętnie posługuje się stale Rada pedagogiczna Zakładu. Możliwość korzystania z Państw. Poradni lekarskiej, z przyrzędów gimnastycznych, ustawionych na dziedzińcu szkolnym i z kręgielni sznurowej, — to już dodatkowe zdobycze roku sprawozdawczego.

Opłata szkolna wynosiła w r. 1928. zł. 40·— miesięcznie, ale młodzież uboga, a dobrze ucząca się, korzystała ze zniżenia do zł. 30·— i zł. 20·—, a w niektórych wypadkach w zupełności zwalniana była od opłaty, lub uzyskiwała zwolnienie od opłat zaległych. Zarząd T. S. H. mógł to uczynić dzięki zasiłkom Władz i Instytucyj, którym za pomoc używaną winien jest gorącą wdzięczność. Niech nam więc wolno będzie złożyć wyrazy tej podziękii Ministerstwu Wyznań Relig. i Oświecenia Publ. za pomoc materjalną i wielką życzliwość, z jaką zawsze odnosiło się do naszych poczynań, Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowsk. za szczerą opiekę, jaką obejmuje naszą Szkołę, a Reprezentacji m. Lwowa i Izbie Przemysłowej i Handlowej za stałe popieranie naszych zamierzeń. Składamy również najszczerzą podziękę Oddziałom lwowskim Banku Polskiego i Banku Gospodarstwa Krajowego, Akc. Bankowi Hipotecznemu, Miejskiej Kasie Oszczędności i S. A. Książnica-Atlas za użyzione nam poparcie materjalne, a Prasie polskiej za okazywaną nam dużą przychylność.

W tej atmosferze szczerzej życzliwości, która nas otacza i w przekonaniu, że wolno nam i w przyszłości na dalsze liczyć poparcie, pragniemy nowe podjąć zamierzenia. Wielką troską naszą jest coraz bardziej dająca się nam odczuwać szczupłość

naszego pomieszczenia. Duża frekwencja naszej Szkoły uniemożliwia nam prawidłową naukę przedpołudniową w całym Zakładzie i zmusza nas do odbywania nauki w oddziałach równorzędnych, w godzinach popołudniowych. Budynek nasz szkolny, zakupiony w r. 1911., dostosowany do potrzeb szkolnych, a w r. 1927. znowu odnowiony, jest trwałą podwaliną naszego Towarzystwa, — ale okazuje się już obecnie niewystarczającym. Nadbudowa drugiego piętra staje się w tych warunkach postulatem dużej wagi i bardzo nagłym. Przez jego spełnienie uzyskalibyśmy kilka jasnych sal wykładowych, gabinet towaroznawczy, gabinet lekarski, oraz czytelnię dla młodzieży i salę rekreacyjną, a nadto moglibyśmy potem dwie parterowe sale szkolne przemienić na salę gimnastyczną, niezbędną dla racjonalnego fizycznego wychowania. Wierzymy w dalszą wydatną pomoc naszych Protektorów, bo bez niej zamiar ten, który przekracza nasze siły i zasoby materialne Towarzystwa, nie dałby się żadną miarą urzeczywistnić. Przygotowaliśmy już plany i kosztorysy, a nowy Zarząd niewątpliwie nie spuści z oka tej sprawy.

Przekazujemy mu również realizację myśli odnowienia Wydawnictw T. S. H., którą powzięliśmy w roku bieżącym, pragnąc nawiązać do dawnych zamierzeń Towarzystwa, rozpoczętych w r. 1910. publikacją „Zarysu ekonometrii“ śp. Pawła Ciompy. Przygotowaną już jest do druku praca Prof. P. J. Hausvatera „Handel i przemysł w przykładach literackich“, której wydanie przyniesie niewątpliwie rzetelną pomoc młodzieży i nauczycielstwu szkół handlowych. W literaturze brak dotąd zupełnie tego rodzaju pracy, mogącej nauce przedmiotów handlowych oddać usługi niepoślednie.

Będzie wreszcie zadaniem przyszłego Zarządu ożywienie działalności Stowarzyszenia Absolwentów naszej Szkoły, które na podstawie zatwierdzonego przez Województwo lwowskie statutu powołaliśmy do życia w nadziei, że stanie się ośrodkiem poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy, a zarazem ogniskiem życia towarzyskiego i naukowego byłych uczniów naszego Zakładu. Nadzieje te nie ziściły się dotąd w zadowalniający sposób, — może dlatego, że młodzież nasza sama rychło zdobywa sobie tereny pracy zawodowej, może jednak także dla braku należytego zrozumienia korzyści organizacji, mającej skutecznie działać w kierunku rozszerzania i pogłębiania wiedzy jej członków. Zarząd Stowarzyszenia z pewnością nie zrazi się dotychczasowem niepowodzeniem i dążyć będzie do zwalczania nasuwających się trudności.

Zwycięstwo myśli, której służy Towarzystwo Szkoły Handlowej dziś już jest pewnem, a objawia się to nietylko

rozwojem naszej instytucji. Powstały Towarzystwa Szkoły Handlowej i w innych miejscowościach, które idąc naszym śladem, — pracą czynników miejscowych, przy wydatnem poparciu Władz państwowych i autonomicznych, myśl tę krzewią coraz pomyślniej i bardzo skutecznie. Rzeszów (1916.), Stanisławów (1920.), Sambor (1922.), Drohobycz (1925.), Jarosław (1925.) i Kołomyja (1926.) wykształciły już w szkołach i kursach T. S. H. kilkotysięczną rzeszę młodzieży, która poszła w życie nie tylko z nabytymi wiadomościami fachowemi, ale — co nie mniej ważne — także ze świadomością swoich obowiązków wobec Państwa. Objaw to bardzo pocieszający, godzi się więc podać go do wiadomości i dlatego — w porozumieniu z naszymi siostrzycami T. S. H. — w sprawozdaniu naszym zamieszczamy także i ich sprawozdania. Łączy nas wspólna praca i cel wspólny do którego dążymy, a zbliży nas jeszcze bardziej wspólna wycieczka młodzieży kilku szkół tych i naszej, którą urządzimy w czerwcu 1929 r. celem zwiedzenia Krakowa, Warszawy i Powszechniej Wystawy Krajowej w Poznaniu. Na kosztą, z wycieczką tą związane, stworzyliśmy dla naszej niezamożnej młodzieży osobny fundusz wycieczkowy, który dla uczczenia Dziesięciolecia Odzyskanej Niepodległości i upamiętnienia rocznicy tej w sercach młodzieży, dotowaliśmy kwotą zł. 1000.

Szkołami Towarzystwa naszego kierował w r. 1908. Dr. Stanisław Lewicki, potem do końca sierpnia 1910. Prof. Witołd Góra, od r. 1910. do r. 1926. Dr. Karol Zagajewski; po jego powołaniu na stanowisko Naczelnika Wydziału szkolnictwa zawodow. w Kuratorjum Okręgu szkoln. lwowsk. objął Dyрекcję Szkoły z dniem 1. 9. 1926. Dr. Franciszek Tomanek.

Na czele Towarzystwa naszego stał od początku jego istnienia Dr. Ernest Adam, który kierował sprawami Towarzystwa aż do Swej tak bardzo przedwczesnej śmierci w dniu 22. 11. 1926. Wiceprezesami od założenia Towarzystwa byli Adam Kauczyński i Dr. Jan Poratyński. Po śmierci śp. Dr. E. Adama wybrano w r. 1927. prezesem Towarzystwa Dr. J. Poratyńskiego, a wiceprezesami Adama Kauczyńskiego i Dr. Stefana Uhmę.

Nieubłagana śmierć niestety znowu w składzie Prezydjum Towarzystwa w roku bieżącym nad wyraz bolesną wyrządziła szczerbę. W dniu 6-go maja 1928 r. odprowadziliśmy na wieczny spoczynek śp. Adama Kauczyńskiego, jednego z założycieli naszej instytucji, który przy kolebce jej stał w pierwszym szeregu i przez pełnych dwadzieścia lat,

jako Wiceprezes Towarzystwa, otaczał ją Swą opieką i wielkiem orędownictwem. W ostatnich latach życia Swego już bardzo cierpiący, nie mógł dać Towarzystwu intensywnej Swej pracy, ale do ostatniej chwili z przywiązaniem głębokiem śledził rozwój instytucji, której był jednym z twórców i najbardziej zasłużonych działaczy. Śmierć śp. Adama Kauczyńskiego, wybitnego obywatela miasta, długoletniego Radnego, Prezesa Kongregacji kupieckiej, Prezesa Dyrekcji Miejskiej Kasy Oszczędności, piastującego nadto liczne inne godności, wywołała w całym mieście żal najserdeczniejszy, a Tow. Szkoły Handlowej zachowała swemu Czcigodnemu Wiceprezesowi i Honorowemu Członkowi na zawsze wdzięczność bardzo głęboką.

Ś. p. Adam Kauczyński.

Ubył z naszych szeregów również śp. Dr. Stanisław Rogala Lewicki, pierwszy Dyrektor Szkół T. S. H., który je w r. 1908. do życia powoływał i w organizację instytucji naszej kładł Swój trud bardzo ofiarnie. Był jednym z głównych inicjatorów powstania Towarzystwa, autorem pierwszych jego programów i regulaminów, pierwszego jego bardzo wszechstronnie przemysłanego sprawozdania. Odczuwając potrzebę szerszego terenu pracy usunął się potem od bezpośredniej działalności w T. S. H., ale pozostawił po sobie pamięć pracownika o niezwyklej inicjatywie twórczej, któremu Towarzystwo niezmiernie wiele zawdzięcza.

W obrzędach pogrzebowych śp. Adama Kauczyńskiego i śp. Dr. Stanisława Lewickiego wzięło udział gremjalny Towarzystwo nasze, oraz Rada Pedagogiczna, wraz z młodzieżą szkolną.

Pamięci Zasłużonych cześć i hołd!

ZARZĄD
TOWARZYSTWA SZKOŁY HANDLOWEJ.

LWOWSKA SZKOŁA HANDLOWA T. S. H.

im. Dra ERNESTA ADAMA WE LWOWIE.

W roku 1928. posiadała Lwowska Szkoła Handlowa T. S. H. im. Dra Ernesta Adama:

A. Trzyklasową Koedukacyjną Szkołę Handlową, liczącą w sześciu oddziałach 261 młodzieży,

B. Jednoročzną Szkołę Przysposobienia Kupieckiego, o jednym oddziale, liczącym 44 młodzieży.

Ogółem uczęszczało w roku 1928 do obu szkół T. S. H. 305 młodzieży, w czem 225 dziewcząt, oraz 80 chłopców. Młodzieży narodowości polskiej było 300, a 5 innej, — według wyznania było młodzieży rzymsko-katolickiej 240 (80%), greckokatolickiej 18 (6%), mojżeszowej 46 (14%), a innej 1. Wiek młodzieży był normalny i wahał się pomiędzy 14 a 18-tym rokiem życia. Rodzicami młodzieży byli przeważnie rzemieślnicy, robotnicy, drobni kupcy, niżsi i średni pracownicy państwowi i komunalni, małorolni i bezrobotni.

Młodzież „Trzyklasowej Szkoły Handlowej“ korzysta na równi z młodzieżą szkół państwowych z następujących uprawnień:

1. absolwenci szkolni mają prawa wojskowe, identyczne z prawami absolwentów sześciu klas szkoły średniej,

2. świadectwa szkoły uprawniają do objęcia stanowisk służbowych drugiej kategorii w państwowej służbie cywilnej,

3. po złożeniu egzaminu wstępnego z przyrody, fizyki i matematyki, mogą absolwenci i absolwentki szkoły uczęszczać do liceów handlowych, po których ukończeniu otrzymują dalsze należne im uprawnienia,

4. dzieci pracowników państwowych i komunalnych otrzymują od swych władz przełożonych zwrot opłat szkolnych,

5. młodzież szkolna uprawnioną jest do zniżek kolejowych i tramwajowych,

6. młodzież szkolna korzysta z usług Państwowej Poradni Lekarskiej we Lwowie.

Zawsze godna pełnego uznania gorliwość Rady Pedagogicznej, oddającej z całym umiłowaniem swoje siły wykształceniu i wychowaniu młodzieży, wydaje rezultaty pracy szkolnej nader dodatnie. Stwierdzają to oceny wizytacyjne,

które przeprowadzili JWP. O. Rudziański, Generalny Wizytator Ministerstwa W. R. i O. P. z Warszawy, JWP. Dr. K. Zagajewski, Naczelnik Wydziału Szkolnictwa Zawodowego Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego, oraz Przew. Ks. Prałat Feliks Józefowicz, Wizytator religii rzymsko katolickiej. Wysokie wymagania w czasie nauki, bardzo częste ćwiczenia pisemne, stałe powtarzania materiału naukowego, a wreszcie bardzo poważnie ujęte egzaminy końcowe, sprawiają, że młodzież naszej szkoły opuszcza ją niewątpliwie z należytem przygotowaniem do zawodu praktycznego.

Zeński hufiec szkolny P. W.

Podobnie jak w latach poprzednich urządzano w roku sprawozdawczym liczne wycieczki naukowe, celem zaznajomienia młodzieży z przedsiębiorstwami przemysłowymi. Zwiedzono w tym roku we Lwowie młyn, fabrykę konserw, drukarnię, browary, elektrownię, gazownię, domy składowe, giełdę, oraz Targi Wschodnie. Całodzienne wycieczki urządzono do Państw. Fabryki olejów mineralnych w Drohobyczu i Borysławiu, do Fabryki wyrobów tytoniowych w Winnikach, oraz na Lotnisko wojskowe i cywilne w Skniłowie. Zarządom przedsiębiorstw, które z życzliwą gotowością pozwoliły młodzieży zwiedzać urządzenia fabryczne, składamy serdeczne wyrazy podzięk. Oprócz wycieczek naukowych urządzano bardzo liczne półdniowe wycieczki za miasto, aby wśród gier i zabaw sportowych spędzić czas w słońcu i świeżem powietrzu.

Prawie co miesiąc uczęszczała młodzież do teatru na sobotnie popołudniowe przedstawienia (Wyzwolenie, Straszny

dwór, Hamlet, Irydjon, Betleem polskie, Wesele na Kurpiach, Marja Stuart), a pięciokrotnie korzystała z przedstawień kinowych (Igrzyska olimpijskie, Ta, która nie tańczy, Huragan, Chata wuja Toma, Pan Tadeusz). Za młodzież niezamożną, a dobrze uczącą się, płacono wstępy z funduszków szkolnych.

Celem zapoznania młodzieży z zabytkami kultury zwiedzono Muzeum Przemysłowe, Zbiory historyczne miasta Lwowa, Muzeum im. Sobieskiego, Muzeum przyrodnicze im. Dzieduszyckich, katedrę łacińską, ormiańską i kościół Dominikanów, gmach Izby przemysłowo-handlowej i Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, oraz Okrężną Wystawę przeciwalkoholową.

Męski hufiec szkolny P. W.

Rocznice narodowe czczono nabożeństwami i porankami lub wieczorkami, obejmującymi przemówienia Członków Rady Pedagogicznej, oraz produkcje muzykalno-wokalne. Obchodzono w szkole uroczystości Konstytucji Trzeciego Maja, Odzyskania Niepodległości Państwowej, Oswobodzenia Lwowa, oraz Imieniny Pana Prezydenta Rzeczypospolitej i Pana Marszałka Józefa Piłsudskiego. Ponadto urządzono wieczór św. Mikołaja, wieczór karnawałowy i Rewję śmiechu i humoru, układu p. prof. Hausvatera. Własnymi siłami odegrano komedję Al. hr. Fredry: „Gwałtu co się dzieje“ w sali Gwiazdy, pod reżyserją p. Janiny Kussówny, a trzy komedijki Bolesławicza: „Coś nowego“, „Dowcipny Kubuś“ i „Moralistka“, — pod reżyserją p. P. Hausvatera — odegrano dwukrotnie w sali Państwowego Seminarjum Nauczycielskiego Żeńskiego. Brała również młodzież udział w koncercie skrzypcowym prof.

J. Cetnera, oraz w produkcjach Chóru Sem. Nauczycielsk., pod batutą prof. Adamczaka. W niedzielne zimowe popołudnia zbierała się młodzież w szkole, pod nadzorem Opiekunek klasowych, zabawiając się w gry towarzyskie, lub słuchając transmisyj radiowych. Chór szkolny, rozwijający się coraz lepiej brał zawsze wydatny udział w wszystkich uroczystościach, obchodach, nabożeństwach szkolnych i zabawach. Dochody z imprez, przeznaczane na fundusz wycieczkowy i fundusz niezamożnej młodzieży, wynosiły zł. 557.35.

Obóz letni dziewcząt w Stężycy.

Urządzano w Zakładzie liczne odczyty i pogadanki dla młodzieży. P. Dyr. M. Jaworska mówiła „O Marszałku Józefie Piłsudskim“ i „O Weselu“ Wyspiańskiego, ks. Banach „O obronie Lwowa“, p. prof. Hausvater „O Moniuszce“, p. M. Lhotska „O Targach Wschodnich“ i „O Poczto. Kasie Oszczędn.“, p. Dr. Tomanek „O giełdzie lwowskiej“ i „O znaczeniu oszczędności“, p. Dr. Zimmer „O Wyspiańskim“, a p. prof. Urbański „O 11-tym listopada 1918 roku“ i „O Konstytucji 3-go Maja“. Poza zakładem była młodzież gremjalnie na odczytach p. M. Skiby „O szkodliwościach alkoholu“ i p. H. Cieśli „O nowoczesnym plakacie artystycznym“. Z innych dziedzin odbyły się w szkole produkcje telepatyczne i grafologiczne p. R. Nelsona, oraz magiczne i brzuchomówcze p. J. Śliwińskiego.

Wszyscy Członkowie Rady Pedagogicznej, a głównie Opiekunki i Opiekunowie klasowi współpracują z młodzieżą w organizacjach samorządu szkolnego, oraz w prowadzeniu kółek dokształcania (polonistyczne, germanistyczne, handlowe i i.) Młodzież opracowuje samodzielnie referaty i wygłasza je na niedzielnych przedpołudniowych zebraniach. Młodzież całej szkoły współzawodniczyła w opracowaniu tematów: „Co to jest oszczędność“ — „Co wiem o PKO“. Dwie najlepsze prace uczniów klasy 2-giej Tadeusza Gettmanna i Franciszka Rodowicza nagrodiła Poczta Kasa Oszczędności ozdobnymi książeczkami wkładkowymi z premjami po zł. 10.—.

Młodzież przystąpiła trzykrotnie do Św. Sakramentów i odprawiła trzydniowe rekolekcje. Wzięła ona również żywy udział w Kongresie Eucharystycznym, zarówno w czasie nabożeństwa solennego na boisku sokolem, jak i w uroczystym pochodzie przez ulice miasta. Młodzież żeńska posiada swoje Kółko Dzieci Marji.

W każdym półroczu odbywają się trzykrotne konferencje z rodzicami, a niezależnie od tego codziennie, w godzinach biurowych, dyrektor i grono informuje Rodziców o postępach młodzieży.

Stałą opiekę sanitarno-higjeniczną wykonuje lekarka szkolna, przeprowadzając dwa razy w tygodniu, rano i popołudniu, badania młodzieży i kontrolując co miesiąc przyrost jej wagi na wadze szkolnej. Celem wdrażania młodzieży do stosowania w życiu codziennym racjonalnych zasad higjeny, urzędzała p. Dr. I. Czernecka odpowiednie pogadanki. Lokale szkolne dezynfekuje się stale, co tygodnia, środkami odkażającymi (lysol — karbol) i może dzięki temu panująca epidemicznie grypa oszczędziła naszą młodzież prawie całkowicie.

Doniosłą nader korzyścią dla młodzieży szkolnej było uzyskanie prawa korzystania z usług Państwowej Poradni Lekarskiej we Lwowie. Za życzliwe stanowisko w tej sprawie składamy wyrazy podziękowań JWP. Kuratorowi I. Pytlakowskiemu, oraz p. Naczelnikowi Dr. K. Zagajewskiemu i p. Wizytatorowi Dr. K. Sochaniewiczowi. Za zwrot kosztów własnych korzysta młodzież z oddziału dentystycznego, okulistycznego, wewnętrznego i z lampy kwarcowej, przyczem niejednokrotnie musiało się z funduszy szkolnych pokrywać opłaty za młodzież niezamożną. Z ramienia Państwowej Poradni Lekarskiej przeprowadziła ogólne zbadanie wzroku młodzieży p. Dr. M. Buzathowa, która ponadto wygłosiła w naszej szkole specjalny odczyt o higjenie wzroku; badania dentystyczne przeprowadziła p. Dr. A. Wisłouchowa.

Umowa z Lwowską Łaznią Parową umożliwia młodzieży korzystanie z tanich kąpiel.

Celem umożliwienia młodzieży korzystania z przyrządów gimnastycznych na wolnym powietrzu, postawiono — kosztem zł. 609·16 — na dziedzińcu szkolnym drabiny, poręczki, rek, łąty, ławeczki, a nadto kręgielnię sznurową. Z okazji poświęcenia przez ks. katechetę M. Banacha urządzeń gimnastycznych, odbyła się w dniu 27 czerwca 1928. szkolna uroczystość sportowa, na którą złożyły się różne zawody indywidualne i drużynowe; zwycięzcom przyniosła ona nagrody w postaci książek powieściowych. Niezależnie

Młodzież na dziedzińcu szkolnym.

od tej uroczystości wzięła młodzież szkolna udział w ogólnym święcie sportowem szkolnym na cytadeli, oraz w związanej z niem defiladzie przez ulice miasta, w dniu 23 czerwca 1928 r.

W zakładzie istnieją hufce szkolne przysposobienia wojskowego. Męskim hufcem kieruje p. J. Cimura, por. 40 pp. a z ramienia szkoły ma nadzór p. Dr. S. Zimmer. Żeńskim hufcem kieruje p. Z. Wasilewska, instruktorką jest p. C. Dąbrowska, a z ramienia szkoły wykonuje nadzór p. M. Giglówna. Omal w wszystkich publicznych uroczystościach i defiladach brały udział hufce naszej szkoły. Podobnie jak w latach poprzednich i w r. 1928 wyróżniały się drużyny nasze dodatnio, gdyż w zawodach międzyszkol-

nych żeńska drużyna T. S. H. otrzymała pierwszą nagrodę za strzelanie z broni małokalibrowej, — męska zaś zajęła drugie miejsce w strzelaniu z broni długiej.

Kolonij wakacyjnych nie zdołaliśmy zorganizować, postarano się jednak o udział młodzieży w obozach letnich, umieszczając 9 chłopców w Wojskowym Obozie P. W. 40 pp. w Pasiecznej, 14 zaś dziewcząt na letnim obozie w Stężycy, koło Krasnego stawu i 1 w Kościeżynie.

Szkolna Kasa Oszczędności, oparta na systemie premjowym, trzeci już rok w Zakładzie istniejąca, rozwija się nader pomyślnie. Stan wkładek oszczędnościowych młodzieży, ulokowany na 108 indywidualnych książeczkach Miejskiej Kasy Oszczędności we Lwowie, wynosił zł. 2.471·68.

Kramy szkolne, zaopatrujące młodzież w przybory szkolne, zaznajamiające ją praktycznie z życiem kupieckim, wykazały za rok 1928 zł. 1.571·29 utargów.

Z powodu braku dostatecznej ilości chętnych nie uruchomiono warsztatów stolarskich i tokarskich dla chłopców, ani też projektowanych kursów szycia i kroju dla dziewcząt.

Biblioteki szkolne powiększono w dalszym ciągu o nowe wydawnictwa, zakupione za kwotę zł. 1.436·79. Dnia 31 grudnia 1928. było książek

w bibliotece powieściowej młodzieży	1226	(w r. 1927. 1162)
„ „ podręczników szkolnych	403	(„ „ „ 316)
„ „ nauczycielskiej	522	(„ „ „ 509)

Bankowi Polskiemu w Warszawie za wspianą egzemplarz jubileuszowy wydawnictwa, które znakomicie umożliwiają ilustrowanie nauki bankowości polskiej, — składamy wyrazy podziękowania.

Czytelnia szkolna posiada 11 czasopism fachowych, 1 dziennik, oraz 10 czasopism dla młodzieży. Archiwum handlowe nieustannie uzupełnia się i aktualizuje nowymi wzorami oraz ilustracjami, pomieszczonemi w 42 tekach. Dział maszyn powiększono przez zakupno maszyny Remington o długim wałku, dla zestawień rachunkowych, za cenę zł. 1.238·76. Ogółem liczy szkoła 11 maszyn do pisania i jeden arytmometr, ponadto cyklostyl i numerator, zakupione w r. 1928. za zł. 293·—.

Zbiory geograficzne zaopatrzone w cztery nowe mapy, oraz dalsze metalowe stojaki, kosztem zł. 263·—. Ogółem posiada szkoła map 54, tablic geograficznych 62, historycznych 39, towaroznawczych 36 i przyrodniczych 46.

Do gabinetu towaroznawczego przybyły bogate i piękne okazy tytoniowe, za które składamy Generalnej Dyrekcji Monopoli Tytoniowego w Warszawie serdeczne podziękowanie.

Zakupiono nowy aparat projekcyjny firmy Rothgiesser na filmy za kwotę zł. 1.802·09, oraz 50 filmów z zakresu geografii gospodarczej i towaroznawstwa. Urządzone po klasach czarne rolety oraz stałe ekrany, umożliwiają każdej chwili korzystanie z tego tak ważnego środka demonstracyjnego w czasie nauki różnych przedmiotów.

Nabycie pięciolampowego aparatu radiowego oraz głośnika za zł. 1.570·96, umożliwia korzystanie z transmisji w klasach szkolnych, w których zainstalowano odpowiednie urządzenia. Młodzież nasza korzysta bardzo chętnie z niedzielnych audycji, oraz z odczytów organizowanych przez Ministerstwo WR. i OP. Audycji radiowych słuchała również młodzież innych zakładów naukowych, której — za poprzednim zgłoszeniem — umożliwiamy to z całą gotowością.

Salę szkolną są przyozdobione firaneczkami, kwiatami i rysunkami młodzieży, w oknach znajdują się skrzyneczki na kwiaty, a młodzież współzawodniczy ze sobą w ich pielęgnowaniu. Przyczynia się to niemało do podniesienia porządku i zamięłowania piękna wśród młodzieży szkolnej.

Powszechna Wystawa Krajowa w Poznaniu, wzbudzająca w całym Państwie tak serdeczne uczucia, wywołała inicjatywę lwowskiej i stanisławowskiej Szkoły T. S. H. zorganizowania wielkiej wycieczki młodzieży szkół handlowych do Poznania. Do projektu przystąpiły Państw. Szkoły handlowe we Lwowie i Przemyślu, Szkoły handlowe z Kołomyji, Sanoka, Stryja i Tarnopola, oraz Szkoły zawodowe żeńskie ze Lwowa, Rawy i Stanisławowa. Zarysowujący się już konkretnie projekt obejmuje trzydniowy pobyt w Poznaniu i zwiedzanie w drodze Krakowa i Warszawy; wycieczka obejmować będzie około 800 osób i odbędzie się w drugiej połowie czerwca 1929 r. Zamierzenie objęcia nią także gremjalnego zwiedzania Gdańska i polskiego morza, musiało być ze względów finansowych zaniechane, możliwe są jednak jeszcze pewne odchylenia w programie, który w odpowiednim czasie zostanie szczegółowo opracowany i ogłoszony. Pragnąc większej liczbie niezamożnej młodzieży umożliwić udział w wycieczce, przyznał Zarząd T. S. H. na cel ten subwencję w kwocie 1000 zł.; temu samemu celowi służyć będą również specjalne fundusze młodzieży, powstałe z urządzanych imprez.

W Okręgowej Wystawie Szkolnej, urządzonej we Lwowie w grudniu 1928 r., wzięła udział szkoła

nasza, łącznie z innymi szkołami lwowskiego Okręgu szkolnego. Staraniem Dyrekcji, członków Grona pp. Giglówny i Lhotskiej, oraz młodzieży szkolnej, pomieszczono eksponaty w dwu estetycznie przystrojonych salach. Wzbudzały one zainteresowanie zwiedzających i spotkały się z uznaniem p. Kuratora Pytlakowskiego, p. Naczelnika Dr. Zagajewskiego, pp. Wizytatorów lwowskich Dancewicza i Salówny, oraz pp. Wizytatorów Min. WR. i OP. Rudziańskiego i Zaborowskiej. Część eksponatów Szkół handlowych T. S. H. ze Lwowa, Jarosławia i z Stanisławowa (piękne gabloty towaroznawcze) zakwalifikowane zostały na Powszechną Wystawę Krajową w Poznaniu.

Produkcje taneczne młodzieży na Okręgowej Wystawie Szkolnej we Lwowie.

Zakład nasz wydał z okazji Okr. Wyst. szkolnej ilustrowaną ulotkę, obrazującą działalność i rozwój T. S. H. w ciągu jego dwudziestoletniego istnienia, a młodzież naszej szkoły wystąpiła z produkcjami, urządzonemi dla zwiedzającej Wystawę publiczności. Na tle deklamacji o weselu Boryny z Jagną, z „Chłopów“ Reymonta, odtńczyła młodzież przy dźwiękach muzyki, w barwnych strojach ludowych, krakowiaka, mazurka, oberka i kujawiaka. Licznie zebrana publiczność rzesistemi oklaskami nagrodziła reżyserję pp. Lhotskiej i Pistlówny i artystyczne usiłowania młodzieży.

Na cele społeczne, oświatowe i humanitarne spieszyła młodzież chętnie ze swemi datkami, zebrano więc w r. 1928. zł. 449'22 na Dar Trzeciego Maja, Fundusz im. śp. Kuratora Stan. Sobińskiego, na Macierz Szkolną Gdańską, Tow. Opieki nad Grobami Bohaterów, Dom Żołnierza Polskiego, Trwały Pomnik 10-lecia Niepodległości itd.

Grono nauczycielskie pozostało w roku sprawozdawczym w składzie niezmiennym, jedynie p. Marja Jaworska, Dyrektorka Państw. Seminarjum naucz., ucząca w Zakładzie naszym języka polskiego i historii, z powodu obowiązków Swoich poselskich, przerwać musiała wykłady. Składając dnia 21. III. 1928. p. Posłance Jaworskiej życzenia z powodu Jej wyboru, wypowiedzieliśmy szczerzy żal, że Zakład nasz pozbawiony zostaje Jej bezpośredniej współpracy, wyraziliśmy jednak przeświadczenie, któremu i w tej chwili dajemy wyraz, że p. Posłanka Jaworska, która jest i pozostaje członkiem Zarządu T. S. H. zachowa i nadal Szkole i Towarzystwu naszemu tę wielką życzliwość, której zawsze dawała tak cenne dla nas dowody.

Poza działalnością szkolno-wychowawczą brało Grono nauczycielskie żywy udział w pracach swej Sekcji handlowej, oraz w konferencjach dydaktycznych z zakresu korespondencji handlowej w Krakowie i arytmetyki handlowej we Lwowie. Komerccjaliści uczęszczali na dwutygodniowy „Kurs techniki nowoczesnej reklamy“, urządzony przez Instytut Technologiczny tut. Izby przemysłowo-handlowej, a poloniści na czterodniowy kurs naukowo-dydaktyczny, urządzony przez T. N. S. W. P. Prof. Piotr Józef Hausvater przygotował do druku pracę p. t. „Handel i przemysł w przykładach literackich“, która niebawem wydaną zostanie przez Zarząd T. S. H. jako drugi tom „Wydawnictwa T. S. H.“, — a p. Dr. Marja Matlakówna złożyła pracę swą naukową p. t. „Archeologiczne wykopaliska roślin uprawnych na Żmudzi“ wyd. „Acta Botanicorum Poloniae“, które już opublikowało poprzednie jej prace. Na podstawie rozprawy naukowej p. t. „Studja nad estetyką i poetyką Wyspiańskiego, Część I. Pojęcie poezji“ uzyskał stopień doktora nauk humanistycznych Uniw. J. K. p. Prof. Szczepan Zimmer; w uroczystej promocji, która odbyła się dnia 21. XII. 1928., w auli Uniwersyteckiej, uczestniczyło Grono nauczycielskie, wraz z młodzieżą szkolną.

W czasie Zjazdu Dyrektorów szkół handlowych, który odbył się w tut. Kuratorjum Okr. Szk. dnia 31. III. 1928. wygłosił Dyrektor Lwowskiej Szkoły Handlowej T. S. H. p. Dr. Franc. Tomanek referat o pomocach naukowych, poczem uczestnicy Zjazdu, w ilości 34 osób, zwiedzili urządzenia i pomoce naukowe naszej szkoły. Szkołę naszą odwiedzali także i przy innych sposobnościach często pp.

Dyrektorowie i nauczyciele innych szkół, a w szczególności hospitolali nas w r. 1928. Koledzy z Kołomyji, Krzemieńca, Rozwadowa, Sambora, Sanoka, Stryja, Tarnopola i Złoczowa. Odwiedziny takie są nam zawsze bardzo miłe, a związana z nimi wymiana zapatrywań daje niewątpliwie obustronne korzyści.

Żeński hufiec szkolny P. W. na strzelnicy.

Księgowość nasza, prowadzona według obowiązujących przepisów, a nadto na zasadzie systemu szwajcarskiego, opartego na kartotekach, daje niezwykle przejrzysty obraz wszystkich szczegółów działalności Towarzystwa. Przeprowadzona dn. 5. III. 1928. z ramienia władz skarbowych kontrola ksiąg i rachunków naszych stwierdziła to w całej pełni.

DYREKCJA
LWOWSKIEJ SZKOŁY HANDLOWEJ
Towarzystwa Szkoły Handlowej
im. Dra Ernesta Adama.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKÓW TOWARZYSTWA SZKOŁY HANDLOWEJ WE LWOWIE ZA ROK 1928.

PRZYCHODY.		ROZCHODY.	
1. Stan kasy z dniem 1. I. 1928	zł. 312-36	1. Uposażenie nauczycielskie	zł. 63.189-—
2. Opłaty szkolne	" 62.633-73	2. Świadczenia społeczne	" 6.469-07
3. Subwencje:		3. Opal i światło	" 2.332-33
Ministerstwo W. R. i O. P.	zł. 15.500-—	4. Wydatki biurowe	" 1.603-43
Gmina Miasta Lwowa	" 3.750-—	5. Podatki państwowe i komunalne	" 2.366-29
Izba przemysłowo-handlowa	" 500-—	6. Remont i konserwacja budynku	" 5.630-28
Bank Polski, Oddział Lwów	" 200-—	7. Urządzenie lokali szkolnych	" 3.269-20
" Gospod. Krajow.	" 200-—	8. Pomoce naukowe i świadczenia szkolne:	
" Hipoteczny	" 100-—	aparatus projekcyjny filmowy	zł. 1.802-09
Miejska Kasa Oszczędności	" 50-—	radjo pięciolampowe	" 1.570-96
4. Dochody bieżące T. S. H.	" 10.982-39	maszyna do pisania	" 1.238-76
5. Zwroty i różne	" 2.748-54	księgowość szwajcarska	" 318-40
		numerator, cyklostyl	" 293-—
		biblioteki szkolne	" 1.436-79
		czytelnia młodzieży	" 388-90
		zbiory geograf. i towarozn.	" 338-35
		wydawnictwa T. S. H.	" 1.000-—
		przyrządy gimnastyczne	" 609-16
		opieka sanit. higieniczna	" 338-—
		wycieczki, teatry, kina i i.	" 1.367-40
		9. Wydatki bieżące T. S. H.	" 506-18
		10. Stan kasy z dniem 31. XII. 1928	" 909-43
	Razem zł. 96.977-02		Razem zł. 96.977-02

Lwów, dnia 31. grudnia 1928 r.

ZARZĄD T. S. H.

Tadeusz Gustowicz w. r.
sekretarz.

Dr. Jan Poratyński w. r.
prezes.

Ludwik Ralski w. r.
skarbnik.

KOMISJA REWIZYJNA T. S. H.

Tadeusz Höflinger w. r.

Mr Antoni Ehrbar w. r.

Stanisław Tkacz w. r.

Maksymiljan Winckler w. r.

ZARZĄD T. S. H. WE LWOWIE.

PREZES :

Dr. Jan Poratyński.

WICEPREZESI :

† Adam Kauczyński.

Dr. Stefan Uhma.

SEKRETARZE :

Tadeusz Gustowicz.

Edward Hawranek.

SKARBNIK :

Ludwik Ralski.

CZŁONKOWIE ZARZĄDU :

Wiktor Chajes.

Bernard Połoniecki.

Ludwik Hoszowski.

Edmund Riedl.

Marja Jaworska.

Dr. Kazimierz Petyniak-Sanecki.

Czesław Lekczyński.

Leon Skrzypek.

Józef Litwinowicz.

Jan Sudhoff.

Jan Pawłowski.

Mr. Walery Włodzimirski.

Jan Kanty Pfau.

Dr. Eugenjusz Zaleski.

KOMISJA REWIZYJNA :

Mr. Antoni Ehrbar.

Stanisław Tkacz.

Tadeusz Höflinger.

Maksymiljan Winckler.

**TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK
w Przemyśle**

SPIS CZŁONKÓW T. S. H. WE LWOWIE.

CZŁONKOWIE HONOROWI:

- Ś. p. Dr. Ernest Adam. (1923.)
 Ś. p. Adam Kauczyński. (1923.)
 Dr. Jan Poratyński. (1923.)
 Dr. Karol Zagajewski. (1923.)

CZŁONKOWIE ZAŁOŻYCIELE:

Bank Polski, Bank Gospodarstwa Krajowego, Bank Austro-Węgierski, Bank Mieszczański w Stanisławowie, Bank Związku Spółek Zarobkowych, Galicyjska Kasa Zaliczkowa, Izba Handlowa i Przemysłowa, Klub Mieszczański Żydowski, Lwowskie Stowarzyszenie Kupców, Miejska Kasa Oszczędności we Lwowie, Powszechny Bank Związkowy, Rada Król. Stoł. m. Lwowa, Stowarzyszenie Kupców i Młodzieży Handlowej we Lwowie, Tow. Nauczycieli Szkół Średn. i Wyższ., Tow. Oszczędności Kobiet, Zakład Kredytowy dla Handlu i Przemysłu, Zarząd Główny Tow. Kółek Rolniczych, Zarząd Główny Tow. Szkoły Ludowej, Związek Banków Lwowskich, Związek Stowarzyszeń Zarobkowych i Gospodarczych.

Czudżak i Kleczeński, Fabryka Maszyn Ks. Andrzeja Lubomirskiego, Hartmuth L. K., Koncern Naftowy „Premier“, Książnica-Atlas, Książnica Polska, Motylewski i Krzyszkowski, Sosnowski i Zacharjewicz, Stachiewicz i Abrysowski, Zjednoczenie Fabryk Drożdży i Spirytusu.

†Dr. Adam Ernest, †Adamski Władysław, †Altenberg Alfred, Andrzejowski Marjan, †Baczewski J. A., †Bal Stanisław, Banaś Teofil, †JE. Ks. Arcybiskup Dr. Józef Bilczewski, Biliński Władysław, Chajes Wiktor, Demeter Michał, Drexler Kazimierz, †Górski Tadeusz, Hawranek Gustaw, †Heller Oskar, Dr. Hlawaty Oktaw, Höflinger Tadeusz, †Kauczyński Adam, Kostkiewicz Kazimierz, †Kraus Alfred, †Kreyser Oskar, Krzyżanowski Marjan, Langer Jan,

†Lasocki Marjan, Lewicki Aleksander, †Dr. Lewicki Stanisław, Lilien Ernest Leon, Dr. Linde Marjan, Dr. Liptay Maksymiljan, Lubinger Maksymiljan, Mieszkowski Kazimierz, †Dr. Moszyński Tadeusz, Muszyński Jan, Murzyński Władysław, Neumann Józef, Neyman Kazimierz, †Oberski Jan, Pawłowki Jan, Plutyński Antoni, Połoniecki Bernard, Popielecki Jan, Dr. Poratyński Jan, †Rapaport Maurycy, †Dr. Russman Jerzy, †Schaff Marcelli, Dr. Schleicher Filip, Stadtmüller Ludwik Juljusz, Stark Gabrijel, Szczepanowski Stanisław, Szkowron Albert, Uwiera Antoni, Weich Aleksander, †Winiarz Ludwik, Wixel Ozjasz, †Wolski Wacław, Dr. Zagajewski Karol, Zehngut Zygmunt.

CZŁONKOWIE DOŻYWOTNI:

Bank Zaliczkowy, Galicyjska Kasa Oszczędności, Stowarzyszenie Kupców i Młodzieży Handlowej w Krakowie, Tow. Absolwentów Akademji Handlowych, Tow. Magazyn. dla Produktów Naftowych, Tow. Przemysłu Cukrowniczego w Przeworsku, Ziemiński Bank Kredytowy.

Haas Filip i Synowie, Kuszczak i Zubik, Nowak i Veit, Samuely i Landau, Schuster i Toczyski.

Beacock Alfred, Brandstädter Maurycy, Bukowczyk Mieczysław, Dr. Horowitz Marcin, Musiałowicz Władysław, Dr. Rabner Herman, Reich M. H.

CZŁONKOWIE ZWYCZAJNI:

Abl Stanisław, Dr. Adamski Jan, Aleksandrowiczówna Aniela, Aleksandrowicz Stanisław, Appel Leon, Bachman Seweryn, Ks. Banach Michał, Bemnowicz Wacław, Będkowska Józefa, Bohosiewicz Bohdan, Bujak Jan, Chajes Wiktor, Dr. Czernecka Irena, Mr. Dewechy Fryderyk, Dr. Drzewicki Józef, Dudryk Antoni, Mr. Ehrbar Antoni, Frylinżanka Jadwiga, Gajewska Zofja, Galasiewicz Celestyn, Giglówna Marja, Góberniakówna Antonina, Dr. Górniak Stefan, Grocholski Zenon, Gustowicz Tadeusz, Halski Antoni, Hausvater Józef, Hawranek Edward, Hoszowski Ludwik, Höflinger Tadeusz, Jaworska Marja, Karpiński Kazimierz, Karsch Samuel, Kauczyńska Olga, †Kauczyński Adam, Dr. Kielski Alfred, †Dr. Kikinger Edward, Kleczeński Stanisław, Krawjański Franciszek, Krzyszowski Stefan, Krzyżanowski Marjan, Kurowski Juljan, Kussówna Janina, Kussówna Romualda, Lasocka Otylja, Legocki Tolimir, Lekczyński Czesław, Lewicki Aleksander, Lewicki Bolesław, †Dr. Lewicki Stanisław, Lhotska Mieczysława, Dr. Liptay Maksymiljan, Litwinowicz Józef, Dr. Majerski Aleksan-

der, Martan Marjan, Martanowa Zofja, Dr. Matlakówna Marja, Mączyńska Marja, Mączyński Józef, Michalczewski Tadeusz, Dr. Michalski Jerzy, Mieszkowski Kazimierz, Mostowski Stanisław, Motylewski Stanisław, Noworyta Jan, Oberska Aniela, Olański Stanisław, †Olszewski Zygmunt, Dr. Osiński Tadeusz, Pawłowska Jadwiga, Pawłowski Antoni, Pawłowski Jan, Pfau Jan Kanty, Pilewska Irena, Pislówna Józefa, Dr. Polaczkówna Helena, Połoniecka Anna, Połoniecki Bernard, Poratyńska Zofja, Dr. Poratyński Jan, Dr. Próchnicki Zdzisław, Ralski Ludwik, Rechter Seweryn, Reinhold Maurycy, Riedl Edmund, Rozwadowski Antoni, Dr. Sanecki Kazimierz, Dr. Schoennett Józef, Dr. Schoennett Maksymiljan, Sedlaczek Wiktor, Dr. Sens Zygmunt, Skrzypek Leon, Sołtys Antoni, Stadtmüller Rudolf, Stępkowicz Stanisław, Sudhoff Jan, Szkowron Albert, Teodorowicz Michał, Tkacz Stanisław, Dr. Tomanek Franciszek, Tomankowa Jadwiga, Treter Jan, Dr. Uhma Stefan, Ułam Michał, Urbański Tadeusz, Winckler Maksymiljan, Włodek Ludwik, Włodkowa Marja, Mr. Włodzimirski Walery, Zajączek i Lankosz, Dr. Zaleski Eugenjusz, Zalewski Mieczysław, Dr. Zimmer Szczepan, Żychiewicz Emil, Żychiewiczowa Marja. ●

Członkami honorowymi stają się — na wniosek Zarządu, z uchwały Walnego Zebrania Członków Tow. — osoby, które wybitne dla rozwoju Towarzystwa położyły zasługi.

Członkami założycielami mianuje Zarząd Tow. osoby i instytucje, które na cele Towarzystwa ofiarowały jednorazowo dar lub kwotę w wysokości conajmniej 200 zł.

Członkowie dożywotni uiszczają jednorazową wkładkę 100 zł.

Członkowie zwyczajni opłacają wkładkę roczną w wysokości 6 zł.

Wpłaty można dokonać zapomocą blankietu P. K. O. na konto T. S. H. Nr. 142.446.

**SKŁAD RADY PEDAGOGICZNEJ
LWOWSKIEJ SZKOŁY HANDLOWEJ T. S. H.**

im. Dra ERNESTA ADAMA

w roku 1928.

DYREKTOR :

Dr. Franciszek Tomanek, prof. Państwowej Szkoły Ekonomiczno-handlowej, oraz wykładowca Politechniki i Wyższej Szkoły Handlu Zagranicznego we Lwowie.

GRONO NAUCZYCIELSKIE :

1. Ks. Michał Banach, katecheta szkoły, uczy religji rzym.-kat.,
2. Dr. Irena Czernecka, asystentka Kliniki Uniw. J. K., lekarka szkolna, uczy higieny,
3. Celestyna Dąbrowska, naucz. Państw. Szkoły Zawodowej Żeńskiej, uczy gimnastyki i zajmuje się wychowaniem fizycznym młodzieży żeńskiej,
4. Marja Giglówna, egzam. naucz. tut. szkoły, uczy przedmiotów handlowych i opiekuje się żeńskim hufcem szkolnym,
5. Piotr Józef Hausvater, naucz. tut. szkoły, uczy języka niemieckiego, polskiego i śpiewu,
6. Marja Jaworska, dyrektorka Państw. Seminarjum Żeńskiego, Posłanka na Sejm, uczyła języka polskiego i historii,
7. Kazimierz Karpiński, prof. Państw. Szkoły Ekonom.-handlowej, uczy stenografji,
8. Janina Kussówna, egzam. naucz. tut. szkoły, uczy przedmiotów handlowych,
9. Romualda Kussówna, sekretarka szkoły, uczy pisania na maszynach,
10. Mieczysława Lhotska, naucz. tut. szkoły, uczy przedmiotów handlowych,
11. Dr. Marja Matlakówna, st. asystentka Politechniki, uczy towaroznawstwa i zawiaduje zbiorami towaroznawczemi,
12. Józefa Pistlówna, egz. naucz. Państw. Szkoły Zawodowej Żeńskiej, uczy przedmiotów handlowych,
13. Dr. Zygmunt Sens-Taubes, prof. VIII. gimnazjum, uczy religji mojżeszowej,
14. Tadeusz Urbański, prof. I. gimn., uczy historii i geografji,
15. Dr. Szczepan Zimmer, naucz. tut. szkoły, uczy języka polskiego i historii, opiekuje się męskim hufcem szkolnym i zawiaduje bibliotekami szkolnemi.

Portjer Szkoły : Józef Grzegorski.

SPIS MŁODZIEŻY Z ROKU 1928/9.

TRZYKLASOWA KOEDUKACYJNA SZKOŁA HANDLOWA T. S. H.
WE LWOWIE.

Klasa I a.

Aman Zbigniew, Bargielówna Bronisława, Błocka Marja, Bodekówna Fryderyka, Chomówna Marja, Czernewtzan Zbigniew, Eitelberg Adolf, Fenig Chana, Frenklówna Antonina, Fritzówna Helena, Grossówna Lola, Hałambiecówna Eugenia, Hartzig Halina, Jacheciówna Emilja, Jarekówna Marja, Jednoróg Walerja, Katzówna Schifre, Klaus Edward, Koziółówna Anna, Kucharska Marja, Kunasiewiczówna Janina, Lödl Władysław, Lorenz Adam, Łysówna Janina, Maciszewska Stanisława, Majchrowicz Jarosław, Maliszewska Stanisława, Miłko Stanisław, Mleczkówna Mieczysława, Ocelikówna Wanda, Patkowska Czesława, Ptaszkówna Walentyna, Rogalska Irena, Romanówna Hermina, Sachsenhaus Róża, Schäflerówna Sara, Schnapekówna Ernestyna, Schusterówna Helena, Seniukówna Zofja, Sernyczówna Janina, Skołozdra Irena, Smelówna Amalja, Sokołowska Stefanja, Suchówna Aldona, Teitelbaum Donia, Tomidajewicz Helena, Wachtłówna Elżbieta, Weberówna Blima, Wilczyńska Elżbieta, Witoszyńska Stefanja, Vogtówna Kazimiera, Zimmerman Adolf, Żelazny Kazimierz.

Klasa 1 b.

Bernstein Arnold, Bommersbach Franciszek, Chrzaszcz Romuald, Ciupryk Marjan, Cypior Franciszek, Dickówna Sara, Drewniakówna Stefanja, Ehrlichhof Artur, Feszczuk Kazimierz, Fil Włodzimierz, Frączek Józef, Garbaj Tadeusz, Geneja Janina, Gewürz Salomon, Górny Zygmunt, Gruber Samuel, Grünfeldówna Toni, Hamm Brunon, Hasiak Mieczysław, Heberówna Władysława, Hefczyc Stanisław, Heller Józef, Hellreich Józef, Hennerówna Anna, Herszkowicz Herman, Hłodzik Stanisław, Hurkacz Stanisław, Jarmolukówna Marja, Juweles Norbert, Korman Władysław, Kornstein Salo, Kozakówna Joanna, Leist Zygmunt, Maćkówka Mieczysław, Moroz Adam, Ottówna Wanda, Petermann Stanisław, Petryńska Marja, Pińkowski Roman, Proch Józef, Safran Salomon, Saj Józef, Sajkiewicz Roman, Schnepf Karol, Seeman Izaak, Stechnij Edward, Steidl Zygmunt, Steinerówna Berta, Tarnawska Józefa, Ubińska Anna, Utrat Henryk, Wachsówna Dora, Wajda Józef.

Klasa 1 c.

Baraniecka Felicja, Bilińska Janina, Bomba Marja, Drzewicka Helena, Fischerówna Elżbieta, Freundlichówna Bronisława,

Harasymczukówna Kornela, Herbertówna Stanisława, Hładikówna Stanisława, Horowitzówna Nusia, Jahnsonówna Bronisława, Jochnowiczówna Mina, Kantowiczówna Zofja, Kastroówna Ludwika, Kisielukówna Janina, Kolanowska Aniela, Kowalska Lidja, Kurkiewiczówna Wanda, Langnasówna Marja, Łucykówna Marja, Łyskówna Marja, Machlisówna Sara, Maciopówna Anna, Mackówna Helena, Maruszczakówna Stefanja, Maryczówna Olga, Michalikówna Kazimiera, Murzyńska Zofja, Menschówna Jetty, Niedźwieciówna Marja, Oribkówna Marja, Ratajówna Karolina, Rogoyska Emilja, Rożańska Irena, Saling Ludwika, Schlagerówna Chana, Schneierówna Tany, Sikorska Marja, Skofleg Marja, Sołtowska Walerja, Stanekówna Aniela, Szczebłowska Wanda, Szyszałówna Stefanja, Teniuchówna Stefanja, Wagnerówna Janina, Wietchówna Antonina, Winterrówna Róża, Wolaniukówna Janina, Zaczekiewiczówna Wanda, Zagajewska Helena, Ząbekówna Genowefa, Zuckerberg Marja.

Klasa 2 a.

Bednarska Stanisława, Charackówna Zuzanna, Chrzanówna Janina, Didykówna Olga, Florschówna Helena, Frenklówna Otylja, Gettmann Tadeusz, Griffelówna Tema, Gruszecki Kazimierz, Hasiak Bolesław, Herbstówna Regina, Jakubowska Stanisława, Jurekówna Janina, Kawalcówna Władysława, Kozłowska Stanisława, Kozłowski Fryderyk, Kulikówna Kazimiera, Kurabianka Zofja, Leśków Franciszek, Lutwakówna Sala, Łaban Józef, Makowska Franciszka, Matuskówna Michalina, Mordzlówna Marja, Nizioł Tadeusz, Piękosiówna Helena, Piotrowska Kazimiera, Pocherówna Salomea, Pohorecka Marja, Popkiewiczówna Janina, Popowicz Roman, Rostecka Izabela, Rozejowski Włodzimierz, Rubylówna Rebeka, Schall Dawid, Targalska Marcela, Weissówna Lola, Wotówna Marja, Zawadzka Stanisława, Zimring Feige.

Klasa 2 b.

Altschülerówna Chaja, Barańska Helena, Cicimirska Michalina, Dolnikówna Selda, Donner Henryk, Dreilichówna Fania, Erdmanówna Gizela, Fink Selig, Goldfarb Ignacy, Horoszkówna Janina, Iwaszkówna Anna, Jamróz Bolesław, Łysakowska Stefanja, Majer Mieczysław, Markiel Stanisław, Mielniczek Stanisław, Mogilnicka Helena, Ottówna Janina, Pajorówna Janina, Preidlówna Jadwiga, Rodowicz Franciszek, Rogowska Józefa, Sabatowiczówna Janina, Schlaffówna Laura, Sebastjanówna Kamila, Zaliński Alfred, Zieńkiewicz Adam.

Klasa 3.

Bajdówna Bronisława, Baranowska Janina, Bielańska Marja, Bujorówna Augusta, Czaprowska Michalina, Duftrat

Antoni, Engelbachówna Klara, Fichtlówna Weronika, Janicka Ludmiła, Jędrzejewska Helena, Kawalec Józef, Kellerówna Helena, Kucharzówna Michalina, Lechówna Zofja, Mittlenrówna Jadwiga, Moss Franciszek, Nowakowski Stanisław, Petrykiewiczówna Stanisława, Siewiorkówna Stanisława, Smolikówna Urszula, Sondijówna Helena, Sowianka Helena, Taszkówna Helena, Zachodyłówna Marja, Zyśkówna Marja.

JEDNOROCZNA KOEDUKACYJNA SZKOŁA PRZYSPOSOBIENIA
KUPIECKIEGO T. S. H. WE LWOWIE.

Apterówna Rozalja, Bardylanka Helena, Bardylanka Jadwiga, Barszczewska Jadwiga, Borsuk Stefan, Burakówna Józefa, Cymbała Roman, Drabicka Marja, Durak Szymon, Feiglówna Helena, Fellówna Netta, Firkówna Michalina, Flak Józef, Fränklówna Anna, Friedenthal Edward, Gabel Mojżesz, Kahanówna Adela, Kamiński Stefan, Kiselkówna Karolina, Król Mirosław, Kucharska Marja, Kuźmówna Stefanja, Łokszinówna Anna, Marciniszynówna Stefanja, Mykietynówna Franciszka, Müllerówna Irena, Paluszkiewiczówna Stanisława, Puciówna Władysława, Radziewiczówna Helena, Redlerówna Antonina, Rothenberzanka Nesia, Różycka Marja, Rubinstejnówna Jenta, Saubermanówna Marja, Stańkowska Janina, Staromiejska Helena, Wojciechowska Mieczysława, Zaszkieviczówna Helena, Zügmanówna Rozalja.

	LWOWSKA SZKOŁA HANDLOWA
	Towarzystwa Szkoły Handlowej
	im. Dra ERNESTA ADAMA
	z prawami szkół państwowych.
	Lwów, Franciszkańska 9. Tel. 27-20.
	Rok założenia 1908.

PROGRAM NAUK NA ROK 1929/30.

Lwowska Szkoła Handlowa T. S. H. obejmuje:

- I. Trzyklasową Koedukacyjną Szkołę Handlową — oraz
- II. Jednoroczną Szkołę Przysposobienia Kupieckiego.

Przedmiot nauczania (w tygodniu ilość godzin)	Trzyklasowa Szkoła Handlowa.			1-roczna Szkoła Przyspos. Kupieck.
	I.	II.	III.	
I. OBOWIĄZKOWE PRZEDMIOTY:				
a) ogólnokształcące:				
Religia	2	2	2	1
Język polski	4	4	4	4
„ niemiecki	3	3	3	—
Historja	3	3	3	3
Higjena	—	—	1	1
Kaligrafja	2	—	—	2
Gimnastyka (hufce szkolne)	2	2	2	2
b) handlowe:				
Arytmetyka handlowa	4	3	3	4
Księgowość i kantor	3	3	4	4
Korespondencja handlowa	—	2	—	3
Nauka o handlu i wekslach	3	2	—	4
Geografja gospodarcza	—	2	3	2
Towaroznawstwo	2	3	3	2
Stenografja	2	1	1	—
Maszyny do pisania i liczenia	—	—	2	—
Razem godzin tygodniowo:	30	30	31	32
II. NADOBOWIĄZKOWE PRZEDMIOTY:				
a) bezpłatne: Nauka śpiewu				
	2	2	2	2
b) płatne po 4 zł. miesięcznie:				
Język francuski	2	2	2	—
Pisanie na maszynach	1	1	—	1
Roboty kobiece	2	2	—	—

Młodzież Trzyklasowej Szkoły Handlowej korzysta z takich samych praw, jak młodzież szkół państwowych.

Warunkiem przyjęcia do obu typów Szkół jest ukończenie siedmiu klas szkoły powszechnej, albo trzech klas gimnazjalnych i wiek od 14 do 17 lat włącznie.

Młodzież przyjmuje się do obu Szkół Handlowych bez zdawania egzaminu wstępnego.

Nauka w Szkole trzyklasowej, oraz jednorocznej, rozpoczyna się dla oddziałów A) przedpołudniem o godz. 8-mej, a dla oddziałów B) popołudniu o godzinie 3-ciej.

Wpisowe wynosi zł. 6.— a roczna opłata szkolna zł. 450.— Opłata szkolna może być rozłożona na 10 równych rat miesięcznych po zł. 45.— Młodzież niezamożna, a bardzo dobrze ucząca się, może po miesiącu nauki otrzymać zniżkę opłaty szkolnej na zł. 30.— miesięcznie, młodzież zaś bardzo uboga na zł. 20.— miesięcznie. Nauki śpiewu chóralnego udziela się bezpłatnie.

Młodzieży niezamożnej wypożycza się podręczniki szkolne za opłatą 50 groszy od egzemplarza za cały rok. Dla użytku młodzieży istnieje w szkole biblioteka powieściowa, oraz czytelnia i radio, ponadto prowadzi się Szkolną Kasę Oszczędności i Kram Szkolny.

Młodzież przez cały czas nauki pozostaje pod stałą opieką lekarską i korzysta z usług Państwowej Poradni Lekarskiej.

Wszelkich bliższych informacji udziela się w godzinach biurowych w budynku szkolnym Lwowskiej Szkoły Handlowej T. S. H. przy ul. Franciszkańskiej 9, tel. 27-20.

WYKAZ KSIĄŻEK,

używanych w Lwowskiej Szkole Handlowej T. S. H.

TRZYKLASOWA SZKOŁA HANDLOWA:

1. Klasa:

Gerstman-Szmyd: Dzieje biblijne Nowego Zakonu.

Wójcicki K.: Ćwiczenia porównawcze.

Zagajewski K.: Deutsches Lesebuch für Handelsschulen.

Gebertowie: Historia starożytna.

Tomanek F.: Handel towarowy i pieniężny.

Pawłowski A.: Rachunki kupieckie, Cz. I.

Góra W.: Księgowość, Cz. I.

Tomanek - Treter: Tematy do księgowości, Cz. I.

Korbel St.: Stenografia polska.

2. Klasa:

- Sieniatycki M.: Etyka katolicka.
 Wydania polskich autorów.
 Zagajewski K.: Deutsches Lesebuch für Handelsschulen.
 Ryniewicz A.: Historia średniowieczna i nowożytna.
 Tomanek F.: Handel towarowy i pieniężny.
 Pawłowski A.: Rachunki kupieckie, Cz. II.
 Byszewski W.: Korespondencja handlowa.
 Góra W.: Księgowość, Cz. II.
 Tomanek F.: Wzory prac kantorowych.
 Tomanek-Treter: Tematy do księgowości, Cz. I.
 Bigda A.: Towaroznawstwo.
 Korbel St.: Stenografja polska.

3. Klasa:

- Sieniatycki M.: Dogmatyka katolicka.
 Wydania polskich autorów.
 Zagajewski-Tomanek: Wzory i tematy niemieckiej korespondencji.
 Ryniewicz A.: Historia średniowieczna i nowożytna.
 Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej.
 Cezak J.: Geografja gospodarcza.
 Bońkowski i Chankowski: Arytmetyka handlowa, Cz. III.
 Góra W.: Księgowość, Cz. III.
 Tomanek-Treter: Tematy do księgowości, Cz. II.
 Bigda A.: Towaroznawstwo.
 Korbel St.: Stenografja polska.
 Buzathowa M.: Higjena publiczna i szkolna.
 Kapuściński J.: Nauka pisania na maszynach.

JEDNOROCZNA SZKOŁA PRZYSPOBIENIA
 KUPIECKIEGO:

- Katechizm średni, — wydany przez Koło Katechetów.
 Wójcicki K.: Ćwiczenia porównawcze.
 Pawłowski-Bystroń: Polska współczesna.
 Cezak J.: Geografja gospodarcza.
 Tomanek F.: Handel towarowy i pieniężny.
 Pawłowski A.: Rachunki kupieckie.
 Byszewski W.: Korespondencja handlowa.
 Tomanek F.: Księgowość kupiecka.
 Tomanek-Treter: Tematy do księgowości, Cz. I.
 Tomanek F.: Wzory prac kantorowych.
 Bolland A.: Towaroznawstwo.
 Buzathowa M.: Higjena publiczna i szkolna.
 Korbel St.: Stenografja polska.
 Kapuściński J.: Nauka pisania na maszynach.
-

SPRAWOZDANIA
TOWARZYSTW SZKOŁY HANDLOWEJ
W DROHOBYCZU, JAROSŁAWIU, KOŁOMYI,
RZESZOWIE, SAMBORZE I STANISŁAWOWIE.

TOWARZYSTWO SZKOŁY HANDLOWEJ W DROHOBYCZU.

Towarzystwo Szkoły Handlowej w Drohobyczu założone zostało w r. 1925. z inicjatywy kilku osób, zajmujących wybitne stanowiska w bankowości, handlu i przemyśle i otrzymało zezwolenie na prowadzenie Dwuklasowej Szkoły Handlowej — rozp. Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 28. X. 1925. L. 20450/25 III; szkołę tę przekształcono następnie rozp. Min. W. R. i O. P. z dnia 20. VII. 1927, Nr. III — H 10111/27 na Trzyletnią Koedukacyjną Szkołę Handlową. Ma ona na celu zasilanie życia gospodarczego w Zagłębiu Naftowym fachowo wykształconymi pracownikami, mogącymi po nabyciu praktyki przejść do samodzielnego i niezależnego życia gospodarczego i stanowić kadry dobrze wykwalifikowanego kupiectwa, oraz rachunkowych w urzędach kolejowych, skarbowych i administracyjnych. Zarząd T. S. H. i kierownictwo Szkoły nie zaniedbują starań, aby prócz wiedzy praktycznej wszczepiano w młodzież zasady moralności, wyrabiano jej charakter i kształcono ją na obywateli, pojmujących właściwie swe prawa i obowiązki.

T. S. H., chcąc umożliwić ubogiej młodzieży nabycie zawodowego wykształcenia, wyznacza bardzo niskie opłaty, a swoich najzdolniejszych absolwentów zdołało już rozmieścić w instytucjach handlowych i finansowych miasta, w spółdzielniach i biurach naftowych.

Pomyślny rozwój szkoły rokuje nadzieję, że T. S. H. w najbliższych latach będzie mogło zakres swego działania rozszerzyć przez stworzenie dwuletniego liceum handlowego, które na terenie Zagłębia Naftowego byłoby ze wszech miar pożądane.

Zarząd. Prezesem Zarządu T. S. H. jest Zygm. Jamrógiewicz, Dyr. Banku Gosp. Kraj., zastępcą Dr. W. Słomnicki, dyr. Banku Dyskontowego, skarbnikiem A. Iskra, zast. Dyr. P. B. Przemysł., sekretarzem Dr. Bron. Burghardt, zast. Dyr. Banku Gosp. Kraj., a członkami Zarządu: A. Dienstag, kupiec, J. Matłachowski, Dyr. gimn., Dr. M. Rosenberg, prof. W. S. H. Z. i F. Zamorski, prof. gimn.

Towarzystwo Szkoły Handlowej prowadzi obecnie Trzyklasową Koedukacyjną Szkołę Handlową i Jednoroczny Kurs Handlowy. Ogółem uczęszczało do szkół obydwu typów w ostatnich 4 latach uczniów 231, a ukończyło szkoły 38.

W roku 1928. liczba uczęszczających na naukę wynosiła 62, w czym chłopców 42, dziewcząt 20. Według wyznania było religii rzym.-katol. 29, gr.-katol. 5, mojż. 28. Frekwencja w r. 1925. wynosiła 65, w r. 1926. 53, w r. 1927. 49, a w r. 1928. — 62. Szkoła handlowa mieści się w budynku 7-mio klasowej powsz. szkoły żeńskiej im. Kr. Jadwigi przy głównej ulicy miasta.

Gmina miasta Drohobycza i Zarząd Szkoły oddał do wyłącznego użytku Szkoły handlowej sale na muzeum towaroznawcze i kancelarię.

Szkoła od czasu swego istnienia wizytowaną jest corocznie przez JWPana Dra K. Zagajewskiego, Naczelnika Wydziału Szkolnictwa Zawodowego w Kuratorjum O. S. Lw.

Przy szkole istnieje chór, hufiec szkolny i szkolna kasa oszczędności. Szkoła urządza rokrocznie festyn.

Biblioteka szkolna liczy: podręczników szkolnych 190, książek powieściowych 210. Biblioteka nauczycielska liczy tomów 68, a nadto prenumeruje 3 czasopisma.

Szkoła posiada 6 maszyn do pisania, 1 arytmometr, 9 map historycznych i geograficznych, 9 tablic towaroznawczych i 1 mikroskop. Muzeum towaroznawcze mieści się w 4 dużych oszklonych szafach.

Szkoła otrzymuje subwencje z Min. W. R. i O. P., od Gminy m. Drohobycza i od Izby Handlowo-Przemysłowej we Lwowie. Ogólny koszt utrzymania szkoły wynosił w r. 1925 zł. 6500, w r. 1926. zł. 9600, w r. 1927, zł. 11450, w r. 1928. zł. 17400.

Czesne miesięczne wynosi zł. 25.—, niezamożni korzystają z ulg 50%.

Celem zapoznania młodzieży z przemysłem naftowym urządzono w r. 1928. jakoteż w latach poprzednich, wycieczki naukowe do Borysławia, Mrażnicy i Truskawca. Zwiedzono rafinerje: Polmin, Galicja i Dros. Ponadto młodzież zwiedziła kopalnię i warzelnię soli w Stebniku.

W czerwcu 1927. gościła w Drohobyczu wycieczka młodzieży Szkoły Handlowej z Jarosławia, zwiedzająca razem z naszą młodzieżą szyby naftowe i kopalnie wosku w Borysławiu.

W szkole wygłosili odczyty p. Dyrektor I. Krajowski: 1) „O bitwie pod Oliwą“, 2) „O Marszałku Józefie Piłsudskim“, 3) „O 10-leciu Niepodległości Państwa Polskiego“, 4) „O Prezydencie Rzeczypospolitej Ignacym Mościckim“, p. Stupnicki: „O wojnie gazowej“, p. Zuckerberg: 1) „O P. K. O. i znaczeniu oszczędności, 2) „O szkodliwości tytoniu“.

Skład Rady Pedagogicznej: Dyrektor Ignacy Krajowski, egz. naucz. z państw. gimn. Grono nauczycielskie: ks. G. Gościński, W. Kopaczyński, M. Mściwujewski, H. Pinkas, T. Sadowski, Dr. B. Schreier, S. Stupnicki i W. Zuckerberg.

TOWARZYSTWO SZKOŁY HANDLOWEJ W JAROSŁAWIU.

Gdy po wojnie bolszewickiej Jarosław znalazł się w odmiennych warunkach i zrozumiał, że musi z miasta urzędniczo-wojskowego przedzierzgnąć się w miasto więcej handlowo-przemysłowe, dojrzała myśl założenia szkoły handlowej. We wrześniu 1924 roku zawiązał się za inicjatywą ówczesnego Komisarza rządowego, a obecnie Burmistrza miasta inż. St. Sierankiewicza, ściślejszy komitet organizacyjny, który w niespełna miesiąc ułożył statut, zawiązał Towarzystwo, postarał się o lokal, zamianował dyrektora szkoły, ogłosił wpisy i już w październiku 1924 r. rozpoczął naukę w dwóch oddziałach trzyletniej szkoły handlowej.

Myślą przewodnią Towarzystwa było stworzenie placówki oświatowej, któraby szerzyła wśród najszerszych warstw ludności Jarosławia i okolicy wiedzę handlową, kształcąc i doksztalając szeregi pracowników handlu i kantorów przemysłowych i finansowych.

Założenie w Jarosławiu szkoły handlowej okazało się posunięciem bardzo trafnym i dziełem udatnym. Szkoła z roku na rok rozwija się pod względem liczby młodzieży i materiału uczniowskiego, stanu nauki i stopnia organizacyjnego, pomieszczenia i uposażenia szkoły w pomoce i środki naukowe. Miejscowe warunki sprawiły niebawem, że szkoła han-

dłowa stała się oparciem i ośrodkiem organizacji innych zawodowych kursów i szkół dokształcających.

Agendy Towarzystwa wzrastają stale. W r. 1925. były tylko 2 oddziały szkoły handlowej, w następnym roku 1926. przybywają już do 3 oddziałów szkoły handlowej 4 kursy krawiecczyzny i kurs spółdzielczo-handlowy; w r. 1927. były 3 oddziały szkoły handlowej, kurs stenografii, 2 kursy krawiecczyzny w mieście i 3 wędrownie w powiecie, kurs kwieciarstwa i modniarstwa; w r. 1928. były 4 oddziały szkoły handlowej, roczny kurs krawiectwa, kurs handlowy dla dorosłych, kurs języka angielskiego i 3 oddziały szkoły zawodowo-dokształcającej wieczornej. Bieżący rok szkolny liczy 11 oddziałów o frekwencji do 400 osób. Pragnąc dostosować szkołę handlową do potrzeb gospodarczych, zreorganizowano jej typ dwukrotnie; ostatnio przybrała ona charakter szkoły średniej wyższej, czteroletniej, ze specjalizacją spółdzielczą i komunalno-rachunkową, na ostatnim roku nauki do wyboru młodzieży, oraz gospodarczą wyłącznie dla dziewcząt.

W najbliższym planie leży zorganizowanie szkoły gospodarstwa domowego, stworzenie wzorowego warsztatu bieliźniarsko-krawieckiego, warsztatu kilimkarsko-trykotarskiego i ugruntowanie szkoły handlowej na zgoła nowym i swoistym programie nauki.

Zarząd. Przewodniczącym Zarządu Towarzystwa jest od początku inż. St. Sierankiewicz, Burmistrz miasta, zastępcą J. Strisower, wiceburmistrz, sekretarzem Z. Grabowski, Dyrektor Miejskiej Kasy Oszczędności, zastępcą sekretarza Br. Szumlakowski, przemysłowiec, skarbnikiem M. Wassermann, kupiec, a członkami Zarządu: H. Haut, Prezes Stowarzyszenia kupców, St. Gurgul, właśc. fabryki, S. Meinhartowa, właśc. księgarni i M. Zeller, restaurator.

Budynek Szkoły T. S. H. w Jarosławiu.

Towarzystwo Szkoły Handlowej w Jarosławiu prowadziło w roku szk. 1928/29 4-letnią koed. szkołę handlową, roczny wieczorny kurs handlowy dla osób dorosłych, roczny kurs bieliźniarsko-krawiecki, półroczny kurs gotowania dla pomocnic domowych, a przy szkole handlowej szkołę zawodowo-

dokształcającą dla pomocnic krawieckich i dla uczniów i uczenic sklepowych.

Od chwili założenia po rok 1928. uczęszczało do Zakładu we wszystkich oddziałach 827 osób, z których ukończyło szkołę handlową 71, a 254 różne kursy.

Z końcem 1928. roku liczyły szkoły i kursy 378 osób, w tem chłopców i mężczyzn 106, dziewcząt 272. Według wyznania było rel. rzym.-kat. 169, gr.-kat. 27, mojżesz. 182; w szkole handlowej liczebny stosunek młodzieży katolickiej do młodzieży wyzn. mojżesz. odpowiada stosunkowi 60:40. Frekwencja młodzieży wzrasta stale; w r. 1925. było młodzieży 83, w r. 1926. — 196, w r. 1927. — 219, w r. 1928. — 329.

Szkołę handlową wizytuje corocznie JWP. Dr. K. Zagajewski, Naczelnik Wydziału szkolnictwa zawod. Kuratorjum Okręg. szk. lwowsk., którego wskazówkom i niezmiernie troskliwej opiece ma Towarzystwo bardzo wiele do zawdzięczenia. Wyniki wizytacji są dobre. Kursy i szkołę zawodową żeńską wizytowali JWPP. Naczelnik Misky i Wizyt. Salówna.

W szkole obchodzi się uroczystości patriotyczne, narodowe, lokalne i zakładowe, połączone z nabożeństwami, pochodami, defiladami i urządza się wieczorki z deklamacjami, śpiewami, odczytami i referatami. Rokrocznie wygłasza się wobec zgromadzonej młodzieży liczne odczyty; wygłaszają je nauczyciele zakładowi, prelegenci przez Dyрекcję uproszeni, bądź też referenci-uczniowie. W r. 1925. odbyły się 3 odczyty, w r. 1926. — 6, w r. 1927. — 11, w r. 1928. — 19 odczytów.

Szkoła handlowa posiada szeroko rozwinięty samorząd uczniowski o własnym statucie. Władze samorządu stanowią Walne Zebrania członków, Wydział, Zarząd, Kuratorjum i Komisja rewizyjna. Praca odbywa się w sekcjach. Z końcem 1928. r. czynne były sekcje zajmujące się czytelnią, odczytami, posiłkami, sklepem, kasą oszczędności, wzajemną pomocą w nauce, samokształceniem w 5 kółkach, sportem i śpiewem. W Zakładzie są czynne 3 hufce: 2 męskie i jeden żeński. W szkole doksztalcającej czynne jest żeńskie Koło Dzieci Marii.

Szkoła posiada cztery biblioteki: nauczycielska liczy 315 dzieł i dziełek, powieściowa uczniów 388 tomów, podręcznikowa 715 egz., odczytowa uczniowska 150 broszur i dziełek. Czytelnia dla młodzieży prenumeruje 15 czasopism, posiada 8 gier, patefon z 80 płytami i radjo. Z pomocy i środków do nauki posiada szkoła: do nauki towaroznawstwa 1078 pokazów, do geografji 10 map, do krajoznawstwa 62 obrazów, do historii i języka kilka map i 60 obrazów, do nauki o handlu archiwum handlowe, do pisania na maszynie 10 maszyn i jeden powielacz, do krawiecczyny 9 maszyn do szycia i inne przybory, do modniarstwa 19 obiektów, do sportu 7, w kuchni 771 sztuk naczyń, a do nauki higjeny 22 okazów.

Ogólny koszt utrzymania szkoły handlowej wynosił w r. 1925. zł. 13.715·97, w r. 1926. zł. 28.042·58, w r. 1927. zł.

35.775·57, w r. 1928. zł. 48.815·09. Koszty kursów wynosiły w r. 1926. zł. 8.627·93, w r. 1927. zł. 10.170·—, Koszty szkoły doksztalającej w r. 1927. zł. 4.700·—, w r. 1928. zł. 8.000·—.

Szkoła otrzymuje subwencje z Ministerstwa W. R. i O. P., od Miasta Jarosławia, od Izby Handlowej i Przemysłowej we Lwowie i od Wydziału powiatowego w Jarosławiu. Czesne miesięczne wynosi 35 zł., niezamożni w 50% korzystają z ulg.

Skład Rady Pedagogicznej: Dyrektor: Józef Kapuściński. Grono nauczycielskie (etatowe) M. Jędral, T. Nowakowski, I. Reymanówna, L. Szemerdiak, K. Zmora; (kontraktowe) Fr. Bojarski, ks. T. Hędrzak, Fr. Karpiński, kap. W. P., St. Kopystyński, M. Malikówna, W. Nowak, M. Pretoriusówna, I. Seidenwerg, K. Skarbowski, Dr. med. J. Sławik, St. Sławikowa, M. Sołowij i ks. G. Sywak, sekretarz szkoły Wł. Hnatów.

TOWARZYSTWO SZKOŁY HANDLOWEJ W KOŁOMYI.

Towarzystwo założone zostało w roku 1926. z inicjatywy JWP. Dr. Karola Zagajewskiego, Naczelnika Szkolnictwa Zawodowego Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego. Towarzystwo ma na celu: *a)* zakładanie i utrzymywanie szkół handlowych i innych szkół zawodowych; *b)* urządzenie czasowych kursów handlowych, spółdzielczych i doksztalających, oraz organizowanie wykładów i odczytów, mających na celu obudzenie zrozumienia wartości tego typu szkół wśród szerokich warstw społeczeństwa; *c)* podejmowanie wszelkiej akcji, zdążającej do zawodowego kształcenia młodzieży polskiej.

Niedawno, bo przed niespełna trzema laty, założone Towarzystwo zdołało zorganizować i postawić na odpowiednim poziomie 3-kl. Szkołę Handlową i Jednoroczny Kurs kupiecko-bankowy dla dorosłych; obsadzono je kwalifikowanym gronem nauczycielskim i wyposażono w potrzebne pomoce naukowe. Dawszy w ten sposób podstawę szkole, ma Towarzystwo w projekcie ujęcie w swe ręce kursów doksztalających dla młodzieży polskiej, zajętej w przedsiębiorstwach handlowych, oraz zorganizowanie 3-miesięcznych kursów spółdzielczych.

Zarząd. Prezesem T. S. H. jest Józef Słodki, Dyrektor Banku Polskiego, zastępcą Dr. Zdzisław Łysakowski, Dyrektor Banku Gospodarstwa Krajowego, skarbnikiem Jakób Antoniewicz, prezes Stowarzyszenia Kupców Polskich, sekretarzem Albin Jakubowski, Dyrektor Banku Ziemi Pokuckiej, a członkami Zarządu: Karol Baumgartner, Inspektor Polskich Kolei Państwowych, Inż. Bolesław Biskupski, przemysłowiec, Ks. Romuald Chłopecki, Katecheta państw. gimnazjum polskiego, Marcin Domiszewski, przemysłowiec, Inż. Władysław Plezia, przemysłowiec, Franciszek Zadembski, Dyrektor 7-kl. szkoły powszechnej.

Towarzystwo Szkoły Handlowej w Kołomyi prowadzi 3-klasową Szkołę Handlową Średnią, oraz Jednoroczny Kurs kupiecko-bankowy dla dorosłych.

Ogółem uczęszczało do tych szkół od roku 1926. — 459 uczniów, a 38 uczniów ukończyło dotąd z postępem dodatkim Kurs kupiecko-bankowy; absolwentów 3-klasowej szkoły nie było dotychczas, gdyż szkoła istnieje dopiero rok trzeci.

W roku 1928. liczyła szkoła łącznie z kursem 219 młodzieży, w czem było 121 chłopców i 98 dziewcząt. Według wyznania było religji rz.-kat. 101, gr.-kat. 16, mojż. 99, innej 3 uczniów. Frekwencja młodzieży z roku na rok znacznie się powiększa, i tak liczyła szkoła w r. 1926. — 92, w r. 1927. — 148, a w r. 1928. — 219 uczniów, przyczem należy zaznaczyć, że na rok 1928. nie przyjęto do szkoły kilkudziesięciu uczniów z powodu braku miejsca, w prowizorycznie przez szkołę zajęтым budynku.

Szkoła jest stale wizytowaną dwa razy do roku, w terminie zimowym i letnim, przez Naczelnika Szkolnictwa Zawodowego Kuratorjum O. S. JWP. Dra Karola Zagajewskiego wizytacje te zjednały szkole dobrą opinię u Władz Szkolnych, co wpłynęło również na przychylność miejscowego i okolicznego społeczeństwa, które darzy szkołę pełnem zaufaniem. Świadczy o tem rosnąca z każdym rokiem frekwencja.

Celem uzupełnienia wiadomości uczniów i pogłębienia wykształcenia praktycznego, urządziła szkoła kilkadziesiąt wycieczek naukowych do miejscowych i okolicznych zakładów przemysłowych i hurtowni towarowych, oraz w bież. roku na Okręgową Wystawę Szkolną we Lwowie. Wycieczki te przyniosły uczniom wiele ciekawych spostrzeżeń z dziedziny przemysłu polskiego, dzięki szczegółowym pokazom i wyjaśnieniom, udzielanym w odnośnych zakładach.

Do pogłębienia wykształcenia uczniów przyczyniły się niemniej odczyty i referaty z rozmaitych dziedzin, zarówno z zakresu przedmiotów zawodowych, jak i ogólno-kształcących. Urządzano również szereg odczytów okolicznościowych z okazji świąt narodowych, a w święta ważniejsze urządzano poranki wokalnie-muzyczne, w których współdziałała istniejąca w szkole orkiestra. Uczniowie szkoły korzystają z kółek samokształcenia, a wychowanie fizyczne rozwija się w hufcach szkolnych, organizowanych osobno dla dziewcząt i chłopców. Nabywanie przyborów szkolnych skuteczniają uczniowie w kramie szkolnym, którego obrót roczny wyniósł ostatnio zł. 4.600.—.

Szkoła posiada bibliotekę podręczników szkolnych i dzieł beletrystycznych, liczącą 1.370 tomów, nadto korzystają uczniowie z czytelni szkolnej, prenumerującej 8 czasopism fachowych i specjalnych dla młodzieży. W inne pomoce naukowe jest szkoła dość dobrze zaopatrzona; posiada 6 maszyn do pisania najnowszych systemów, drukarnię szkolną, aparat projekcyjny systemu „Janus“, 48 map szkolnych i liczne wykresy, wreszcie kilkadziesiąt gablot, zawierających okazy towaroznawcze z dziedziny przemysłu krajowego i obcego, oraz bogato zaopatrzone w urządzenia, naczynia i preparaty laboratorium chemiczne dla badań towaroznawczych.

Grono nauczycielskie szkoły pracuje naukowo i pogłębia wiedzę zawodową, biorąc udział w zjazdach i konferencjach dydaktycznych, urządzanych przez inne zakłady z inicjatywy własnej lub Władz Szkolnych.

Ogólny koszt utrzymania szkoły wynosił w r. 1926. zł. 9.400.—, w r. 1927. zł. 23.900.— zaś w r. 1928. zł. 34.000.—. Koszty te pokrywa szkoła w 40% opłatami szkolnymi, resztę zasiłkami Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego, instytucji samorządowych, jak Wydziały powiatowe, Izba Handlowa i Przemysłowa we Lwowie, Magistraty, oraz subwencjami przedsiębiorstw handlowych, przemysłowych i osób prywatnych. Czesne miesięczne wynosi zł. 35.—; uczniowie niezamożni korzystają z ulg, płacąc zł. 5.— do zł. 25.— miesięcznie.

Skład Rady Pedagogicznej: Dyrektor: Władysław Szczerbiński. Grono nauczycielskie: Piotr Bachmann, Karol Baumgartner, Janina Borysławska, Dr. Witold Gumiński, Ks. Józef Kluz, Julian Krógułski, Stanisław Marchut, Stefan Moszoro, Tadeusz Mościński, Franciszek Patkowski, Mr. pr. Otton Roth, Józef Steckel, Helena Stipalówna, Samuel Taub i Franciszek Wiśmierski.

TOWARZYSTWO SZKOŁY HANDLOWEJ W RZESZOWIE.

Towarzystwo Szkoły Handlowej w Rzeszowie przechodziło dwie fazy swego istnienia. Powstał w r. 1916. z inicjatywy JWP. Edw. Horwatha, ówczesnego profesora Państw. II. Gimnazjum w Rzeszowie, a obecnie Wizytatora O. S. L. i JWP. Jana Lebieckiego, dyrektora tegoż Gimnazjum, założyło dwuklasową szkołę kupiecką, przygotowującą młodzież obojga płci do handlu. Wskutek braku funduszy i niedostatecznego zrozumienia ważności szkolnictwa zawodowego ze strony społeczeństwa rzeszowskiego w r. 1920. szkoła przestała istnieć.

W kilka lat później stosunki zmieniły się na korzyść. W r. 1923. utworzono z inicjatywy JWP. Dra Karola Zagajewskiego, Naczelnika Wydz. Szkoln. Zawod. Kurat. O. S. nowe Towarzystwo Szkoły Handlowej, na którego czele stanął Burmistrz m. Rzeszowa Dr. Roman Krogulski. W tym samym roku otwarto 3-klas. Koedukacyjną Szkołę Handlową, otrzymawszy na to zezwolenie Ministerstwa W. R. i O. P. z 16. X. 1923. L. 10458/23. D. III, a kierownictwo jej powierzono p. Tomaszowi Krzaklewskiemu, prof. Państw. II Gimn. w Rzeszowie. Odtąd Zakład rozwija się coraz lepiej, zyskując uznanie społeczeństwa, Władz szkolnych (ostatniej wizytacji dokonał P. Nacz. Wydz. Dr. K. Zagajewski z początkiem r. szk. 1928/29) i instytucji, zatrudniających jej wychowanków.

O rozwoju szkoły świadczy liczba 113 uczniów obojga płci w r. szk. 1928/9. w porównaniu z cyframi z lat poprzednich (56 w r. 1923/4; 91 w r. 1924/5; 117 w r. 1925/6; 106 w r. 1926/7; 102 w r. 1927/8). Wśród uczniów było: dziewcząt 73, chłopców 40; wyznania rzym. kat. 77, mojżeszowego 36. Młodzież rekrutuje się ze sfer najuboższych miasta i okolicy, co zmusza Towarzystwo do udzielania jak najdalej idących ulg w opłacie czesnego, wynoszącego 30 zł. miesięcznie; w I półr. r. szk. 1928/9 zwolniono od opłaty 11 uczniów w całości. — Do r. 1928 ukończyło szkołę 94 absolwentów.

Mimo szczupłych funduszy Towarzystwa urządza Dyrekcja wycieczki wychowanków do okolicznych zakładów przemysłowych (Szkoła Rolnicza w Miłocinie, Szkoła Mleczarska w Staromieściu, Fabryka sukna w Rakszawie, Cukrownia w Przeworsku, Kopalnie i rafinerja nafty w Krośnie, „Kuźnica” w Rzeszowie), dbając zarazem o rozbudzenie patriotyzmu (wieczorki muzykalno-wokalne ku czci Marsz. Piłsudskiego, w rocznicę odzyskania Niepodległości i t. d.). Dla pogłębienia wykształcenia urządza się liczne odczyty, a wychowanie fizyczne rozwija się na terenie istniejącego w szkole hufca szkolnego.

Podniesienie religijności i etyki wśród młodzieży jest celem i dążeniem Sodalicji Marjańskiej.

Należytemu rozwojowi szkoły stoi na przeszkodzie brak własnego budynku i odpowiednich funduszków. Zakład mieści się w salach Pryw. Seminarjum Naucz. Żeńskiego przy ul. Bernardyńskiej l. 2, a nauka odbywać może się tylko w godzinach popołudniowych. Budowa własnego budynku, mogącego zaspokoić potrzeby Towarzystwa, jest najusilniejszym pragnieniem Dyrekcji i celem, którego z oka nie spuszcza.

Mimo trudności, wśród których szkoła działa, posiada ona liczne pomoce naukowe, a w szczególności 10 maszyn do pisania różnych systemów, 1 mikroskop, 13 map, zbiory towaroznawcze, gabinet fizyczno-chemiczny i znaczny inwentarz (327 sztuk). Biblioteka dla młodzieży liczy 489 książek, biblioteka nauczycielska 87 dzieł; prenumeruje się 2 czasopisma fachowe, a ubogiej młodzieży pożyczają się za małą opłatą podręczniki (319 książek).

Fundusze Towarzystwa składają się z opłat uczniów i subwencji Ministerstwa W. R. i O. P. (8.500 zł.), Rady m. Rzeszowa (2.000 zł.), Rady Powiatowej (200 zł.), Kasy Oszczędności m. Rzeszowa (300 zł.) i Składnicy Kółek Rolniczych w Rzeszowie (400 zł.). Ogólne koszty utrzymania szkoły wynosiły: w r. 1925 — 27.084·83 zł., w r. 1926 — 31.650·41 zł., w r. 1927 — 33.578·20 zł., w r. 1928 — 36.321·74 zł.).

Skład Rady Pedagogicznej: Dyrektor Tomasz Krzaklewski; Grono nauczycielskie: (siła etatowa) Władysław Kuszyński; (siły kontraktowe) profesorowie rzeszowskich gimnazjów państwowych Ludwik Bieńkowski, ks. dr. Jan Chmielnikowski, Abraham Goliger, Władysław Gürtler, Bronisław Kocół, Klemens Kocowski, Tadeusz Pluta, Jan Przyboś, Marja Pykoszowa, Władysław Schneiberg i Franciszek Warzel.

Członkowie Grona biorą udział w konferencjach i lekcjach przykładowych, urządzanych przez Kuratorjum O. S. L.

TOWARZYSTWO SZKOŁY HANDLOWEJ W SAMBORZE.

Towarzystwo założone zostało dnia 22. X. 1922 r. z inicjatywy obywatelstwa i kupiectwa polskiego w Samborze. Pierwszy statut podpisali pp. Inż. Pawełek, Miecz. Polaczek, Wł. Popiel, ks. Jan Raniżewski, Miecz. Sobolewski, Józef Szafran, Michał Wachułka i Czesław Wójcicki.

Celem założycieli było stworzenie i utrzymywanie w Samborze szkoły handlowej, oraz urządzenie specjalnych kursów handlowych, by umożliwić młodzieży uzyskanie odpowiedniego wykształcenia dla pracy w handlu i przemyśle i spopularyzować w społeczeństwie tę tak ważną gałąź gospodarki państwowej. Osiągnięte dotąd rezultaty uzasadniają obecnie potrzebę założenia internatu dla młodzieży, uczęszczającej do szkoły. W dotychczasowym swym działaniu potrafiło Towarzystwo stworzyć i utrzymać Szkołę Handlową 3-kl. Koedukacyjną i urządziło jeden kurs handlowy dokształcający. Planem najbliższej przyszłości jest zakupienie własnego budynku, gdyż na razie mieści się szkoła w budynku I. Gimnazjum Państwowego im. Adama Mickiewicza w Samborze, na podstawie zezwolenia, udzielanego corocznie przez Ministerstwo W. R. O. P. i Kuratorjum O. S. Lwowskiego.

Zarząd. Prezesem T.S.H. jest obecnie ks. Jan Raniżewski, prefekt II. Gimn. Państw. im. M. Kopernika w Samborze, jego zastępcą M. Polaczek, przemysłowiec, skarbnikiem M. Wachułka, St. ofic. Sądu Okręgowego, zaś sekretarzem St. Polański, nauczyciel Pryw. Semin. Naucz. Żeńsk. im. A. Asnyka.

Towarzystwo Szkoły Handlowej w Samborze prowadzi 3-klasową Koedukacyjną Szkołę Handlową. Ogółem uczęszczało do szkoły 290 uczniów i uczenic, a ukończyło ją 18 absolwentów i 18 absolwentek. W roku 1928. liczyła szkoła w trzech klasach uczni 68, w czym chłopców 61, a dziewcząt 7. Według wyznania było religii rzym.-kat. 51, gr.-kat. 17. W roku obecnym ma szkoła klas zasadniczych 3, oddziałów równoległych 1, a uczęszcza do nich 131 uczni, w tem chłopców 112, dziewcząt 19, rzym.-kat. 104, gr.-kat. 27. Z nauki szkolnej korzystało w r. 1924. — 46 (2-klasowa szkoła), w r. 1925. — 61, w r. 1926. — 67, w r. 1927 — 51, a w r. 1928 — 68 osób.

Od początku swego istnienia jest szkoła wizytowana przez JWP. Dr. Karola Zagajewskiego, Naczelnika Szkolnictwa zawodowego Kuratorjum O. S. L. W ciągu roku urządzono trzy wycieczki naukowe i wygłoszono 2 odczyty

Corocznie obchodzi się uroczystości szkolne, na które składają się referaty uczniów, chóry, oraz deklamacje. W szkole istnieje hufiec szkolny, który bierze co roku udział w święcie sportowem, urządzanem przez P. W. i W. F., oraz w zawodach międzyszkolnych w Samborze. W szkole czynne są założone obecnie Koło młodzieży L. O. P. P. i Kółko towaroznawcze.

Biblioteka liczy 145 dzieł w 207 tomach dla młodzieży, oraz 45 dzieł naukowych w 58 tomach. Prenumeruje się dla młodzieży pisma: „Młody Lotnik“, „Stadjon“, „Przemysł i Handel“. Z pomocy naukowych posiada szkoła trzy maszyny do pisania, 14 map, 29 tablic do towaroznawstwa i geografii gospodarczej, 2 obrazy do historii handlu, 1 mikroskop, archiwum handlowe, oraz zbiór towaroznawczy, liczący około 1200 okazów.

Ogólny koszt utrzymania szkoły wynosił w r. 1924. zł. 7.700.—, w r. 1925. zł. 7.449.—, w r. 1926. zł. 14.047.—, w r. 1927. zł. 14.470.—, w r. 1928. zł. 25.109.—. Szkoła otrzymuje subwencje z Ministerstwa W. R. i O. P., z Kuratorjum O. S. L. i od Gminy m. Sambora, oraz zasiłki od innych instytucji komunalnych; poza subwencjami rządowemi wszelkie inne są bardzo szczupłe i dlatego też szkoła, czerpiąc głównie swoje dochody z opłat uczniów, nie może rozwijać się należycie. Czesne miesięczne wynosi obecnie 45 zł.; niezamożni korzystają z ulg w 57%.

Skład Rady Pedagogicznej: Dyrektor Stanisław Rudnicki, prof. P. Seminarjum Naucz. Męsk. w Samborze. Grono nauczycielskie: Jerzy Albert Apperman, ks. Stefan Biliński, Dr. Stefan Dobrzański, Zdzisław Gutteter, Marjan Jaremowicz, Roman Jurczakiewicz, Filip Łabendzki, Mikołaj Maciurak, Stanisław Malinowski, ks. Jan Patryn, Jan Szurkawski, Michał Wachułka i Stefan Winnicki.

TOWARZYSTWO SZKOŁY HANDLOWEJ W STANISŁAWOWIE.

Towarzystwo założone zostało w roku 1920., celem prowadzenia średniej szkoły handlowej żeńskiej trzyklasowej, oraz kursów jednorocznych dla młodzieży starszej i kursów wieczornych dla osób dorosłych.

Obok starań o rozwój założonej szkoły, rozwinęło Towarzystwo żywą działalność dla uzyskania własnego budynku na pomieszczenie, a na razie własnego lokalu. W roku 1924. przeniesiono szkołę do wolnych sal I. Państwowego Gimnazjum, w którym szkoła posiada własne sale naukowe, własne urządzenie sal naukowych, kancelarię i gabinet towaroznawczy. W tym roku zawiązano Komitet, mający zająć się zdobywaniem funduszków na budowę. Komitet ten, wspólnie z Towarzystwem, urządził kilka imprez, które umożliwiły już w r. 1927. zakupno parceli pod budowę własnego gmachu.

W r. 1928. dzięki staraniom obecnego Prezesa Tow. Dr. J. Drzewickiego, otrzymało Towarzystwo od Ministerstwa W. R. i O. P. subwencję w kwocie zł. 100.000.— i przystąpiło w tymżesamym roku do budowy.

W nowym budynku znajdzie pomieszczenie również i szkoła męska, a Towarzystwo ma nadto zamiar otworzyć 2-letnie Liceum Handlowe, oraz Kursa dla abiturjentów szkół średnich ogólnokształcących i Kursa języków, zwłaszcza zaś języka francuskiego i rumuńskiego.

Zarząd. Prezesem Zarządu jest Dr. Józef Drzewicki, Dyrektor Banku Gospodarstwa Kraj., — zastępcą Prezesa Roman Jasielski, właściciel księgarni, — skarbnikiem Wilhelm Hauswald, kupiec, — sekretarzem Aleksander Pietrański, Prokurent Banku Gosp. Kraj., — a Członkami Zarządu: Marja Cichocka, nauczycielka szkoły powsz., Leon Frankowski, nauczyciel szkoły powsz., Michał Kramarczyk, kupiec, Józef Habczyński, kupiec, Juljusz Polak, kupiec i Juljusz Salwach, radca Dyr. Skarbu.

Towarzystwo Szkoły Handlowej w Stanisławowie prowadzi: a) Trzyklasową Żeńską Szkołę Handlową, b) Jednoroczny Kurs handlowy dla młodzieży powyżej 17 lat, c) Półroczne kursa księgowości dla osób starszych.

Do szkół wszelkiego typu uczęszczało dotąd 1640, a ukończyło szkołę 676 młodzieży. W roku 1928. liczyła szkoła 210 młodzieży żeńskiej.

Frekwencja wynosiła w latach: 1920/21 — 52, 1921/22 — 101, 1922/23 — 115, 1923/24 — 121, 1924/25 — 93, 1925/26 —

106, 1926/27 — 146, 1927/28 — 176, 1928/29 — 210 uczenic i uczniów.

Szkoła jest wizytowaną corocznie przez JWP. Dra Karola Zagajewskiego, Naczelnika Wydziału Szkoln. Zawod. Kuratorjum Okr. Szkoln. we Lwowie.

Szkoła urządzała wycieczki naukowe:

1. w r. 1925. do Borysławia, Tustanowic, Truskawca i Stebnika, celem zwiedzenia kopalni ropy naftowej, solanek, kopalni soli potasowej, oraz zdrojowiska.

2. w r. 1926. wycieczkę do Bitkowa, celem zwiedzenia kopalni ropy naftowej i wycieczkę do Zielonej i Rafajłowej (krajoznawcza).

3. w r. 1927. wycieczkę do Kałusza, celem zwiedzenia kopalni soli potasowych, wycieczkę do Pacykowa, celem zwiedzenia fabryki fajansów i 4-ro tygodniową wycieczkę w czasie ferji wakacyjnych dookoła Polski, celem zwiedzenia Pińska, Wilna, Białegostoku, Warszawy, Gdańska, Wybrzeża polskiego, Torunia, Bydgoszczy, Gniezna, Poznania, Katowic, Królewskiej Huty, Częstochowy, Krakowa, Wieliczki, Żywca, Zakopanego i Krynicy. W czasie tej wycieczki młodzież zwiedziła Hutę szkła w Wilnie, Fabrykę tytoniu w Białymstoku, Fabrykę gumy, ołówków, Filtry i Stację Radjonadawczą w Warszawie, Port w Gdańsku i Gdyni, Kopalnię węgla w Katowicach, Zakłady chorzowskie, Odlewnię żelaza w Królewskiej Hucie, Fabrykę papieru i browar w Żywcu.

4. w roku 1928. wycieczkę do Tyśmienicy, celem zwiedzenia fabryki białoskórniczej, wycieczkę do Majdanu, celem zwiedzenia Huty szkła, dwutygodniową wycieczkę, celem zwiedzenia Warszawy, Gdańska, Gdyni, Helu, Pucka, Poznania, Krakowa i Wieliczki. Podczas tej wycieczki zwiedzono w Warszawie Filtry, Stację radiową i lotnisko, w Gdańsku i w Gdyni porty handlowe, w Wieliczce kopalnie soli.

Nadto w r. bież. wygłoszono w Szkole odczyty: O znaczeniu szkolnictwa handlowego, O znaczeniu hodowli jedwabnika, O idei oszczędzania, O nowych kierunkach w literaturze polskiej, O kulcie Nieznanego Żołnierza, O Wilnie i jego za- bytkach (z przeżroczami), a nadto szereg odczytów, zarzą- dzonych przez Kuratorjum wzgl. Ministerstwo, jak np. Zwy- cięstwo armaty polskiej pod Oliwą, O Jenerale Bemie, O obronie przeciwgazowej i t. p.

W szkole obchodzi się stale uroczystość powstania Pań- stwa Polskiego, Święta kupieckiego (w dniu 8. grudnia), św. Mikołaja, Bożego drzewka (z zabawą taneczną), uroczystość Imienin Pana Prezydenta Rzeczypospolitej i Imienin Pana Mar- szałka Józefa Piłsudskiego, obchód 3-go Maja, oraz uro- czystość zakończenia roku szkolnego.

Na program tych uroczystości składają się przemówienia profesora lub ucznia, chór, orkiestra dęta i mandolinowa, de-

klamacje, a ewentualnie sztuczki teatralne, pląsy i korowody. Szkoła posiada orkiestrę dętą, złożoną z 28 instrumentów, orkiestrę mandolinową o 30 instrumentach i chór szkolny.

Przy szkole istnieją kółka: literacko-histeryczne, towaroznawcze, sportowe, fotograficzne, filatelistyczne i numizmatyczne. Ponadto istnieje Kram Szkolny w połączeniu z wytwórnią zeszytów, drukarnią i introligatornią, oraz Szkolna Kasa Oszczędności. (Wkłady wynoszą do 1.200 zł. rocznie).

Hufiec szkolny żeński pozostaje pod kierunkiem kap. Antoniego Rybki i kap. Edwarda Uszyńskiego.

Szkoła posiada biblioteki: nauczycielską liczącą 545 dzieł, uczniowską, obejmującą 786 dzieł, bibliotekę podręcz. szkolnych, złożoną z 55 książek i teatralną z 82 dzieł. Czytelnia prenumeruje 7 czasopism fachowych i 1 tygodnik „Na szerokim świecie“.

Szkoła posiada 18 maszyn do pisania, 3 arytometry, 38 map, 78 tablic historycznych, geograficznych i technologicznych, 3 aparaty projekcyjne, 40 teczek archiwum handlowego, obejmującego 40 działów, 17 szaf ze zbiorami towaroznawczymi, obejmującymi około 10.000 okazów i 30 gablotek statystyczno-technologicznych.

Ogólny koszt utrzymania szkoły w roku szkolnym 1927/28 wynosił zł. 49.110. Szkoła otrzymuje subwencje z Ministerstwa WR. i OP. Czesne miesięczne wynosi zł. 35, a niezamożni korzystają z ulg, aż do całkowitego zwolnienia od wszelkich opłat.

Skład Rady Pedagogicznej. Dyrektor Tadeusz Rotter. Grono nauczycielskie: Michał Aksenti, Stanisław Baranowski, Stanisław Bednarski, Henryk Breit, Mieczysław Haftek, ks. Horniatkiewicz, Antonina Jednorakówna, Hersz Kramer, ks. Józef Kummer, ks. Władysław Makarczuk, Verena Pollowa, dr. Stefan Pollo, Jan Powch, Michał Warchoń i dr. Józefa Wiernikówna.

P R O G R A M

ZBIOROWEJ WYCIECZKI SZKÓŁ ZAWODOWYCH LWOWSK. OKR.
SZKOLN. NA POWSZECHNĄ WYSTAWĘ KRAJOWĄ W POZNANIU
W CZERWCU 1929.

Wycieczka, zainicjowana przez Lwowską i Stanisławowską Szkołę Handlową T. S. H., miała pierwotnie objąć tylko szkoły handlowe T. S. H. później jednak ramy jej rozszerzono i na inne szkoły handlowe, oraz zawodowe.

Udział w zbiorowej wycieczce biorą następujące szkoły:

L w ó w:

Państw. Szkoła Ekonomiczno-Handlowa . . .	164 osób
„ „ Zawodowa Żeńska . . .	80 „
Lwowska Szkoła Handlowa T. S. H. . . .	80 „
Szkoła Handlowa Kongregacji Kupieckiej . .	21 „

K o ł o m y j a:

Szkoła Handlowa T. S. H.	17 „
----------------------------------	------

P r z e m y ś l:

Państw. Szkoła Handlowa	89 „
-----------------------------------	------

R a w a r u s k a:

Żeńska Szkoła Zawodowa T. S. L.	6 „
---	-----

S a n o k:

Trzyklasowa Szkoła Handlowa Z. P. N. S. P.	38 „
--	------

S t a n i s ł a w ó w:

Szkoła Handlowa T. S. H.	181 „
Średnia Szkoła Przemysłowa Żeńska	31 „
Pryw. Szkoła Zawodowa Żeńska	12 „

S t r y j:

Szkoła Handlowa F. Świderskiego	37 „
Razem	<u>756 osób</u>

Osobny pociąg dla wycieczki został zarezerwowany.

Stanisławowska Szkoła Handlowa T. S. H. wysyła orkiestrę dętą oraz mandolinową, które będą uprzyjemniać czas uczestnikom wycieczki.

Szczegółowy program zakreślony jest następująco:

- 16/6. 1929. Młodzież szkół pozalwowskich zjeżdża do L w o w a i zwiedza osobliwości miasta. Wieczorem odjazd do Krakowa.
- 17/6. Zwiedzanie K r a k o w a ; — wieczorem odjazd do Poznania.
- 18, 19 i 20/6. Pobyt trzydniowy w P o z n a n i u , celem zwiedzenia przez dwa dni Powszechnej Wystawy Krajowej, a przez jeden dzień miasta Poznania. Wieczorem odjazd do Warszawy.
21. i 22/6. Zwiedzanie W a r s z a w y ; — wieczorem odjazd do Lwowa, a stąd powrót do swoich siedzib.

- Kuratorjum Okręgu Szkolnego w Poznaniu, które reguluje ruch wycieczek szkolnych, ma prawo przesunięcia terminu rozpoczęcia wycieczki na późniejsze dni czerwca.

Całkowity koszt wycieczki obliczono na zł. 80.—.

SPIS TREŚCI.

I.	Towarzystwo Szkoły Handlowej we Lwowie .	str.	1
	1. Sprawozdanie Zarządu	"	3
	2. " Szkoły	"	8
	3. Zamknięcie rachunków	"	19
	4. Skład Zarządu	"	20
	5. Spis członków Towarzystwa	"	21
	6. Skład Rady Pedagogicznej	"	24
	7. Spis młodzieży szkolnej z r. 1928/9	"	25
	8. Program nauk na r. 1929/30	"	28
	9. Wykaz książek szkolnych	"	29
II.	Towarzystwo Szkoły Handlowej w Drohobyczu	"	31
III.	" " " w Jarosławiu	"	33
IV.	" " " w Kołomyi .	"	36
V.	" " " w Rzeszowie .	"	39
VI.	" " " w Samborze .	"	41
VII.	" " " w Stanisławowie	"	43
VIII.	Program zbiorowej wycieczki szkół zawodowych Lw. Okr. Szk. na Powsz. Wystawę Krajową w Poznaniu	"	46

